

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

МОЦНАЯ ПРЫГОЖАЯ ПАЛОВА

Жанчыны дабіваюцца працоўных поспехаў ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, а ў многіх з іх упэўнена трымаюць лідзіруючыя пазіцыі

Пра гэта заявіў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка, уручаючы напярэдні Дня жанчын дзяржаўна ўзнагароды, паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

На ўрачыстым мерапрыемстве прысутнічалі прадстаўніцы розных прафесій. Сярод іх Аляксандр Лукашэнка асабліва адзначыў медыцынскіх работніц, пакольнік, на яго думку, дасягненні беларускай медыцыны былі б немагчымымі без прафесіяналізму, клопатлівых рук і добрых сэрцаў медыкаў — прадстаўніц прыгожай паловы.

Кіраўнік дзяржавы таксама падкрэсліў значнасць поспехаў жанчын у гандлі і грамадскім харчаванні, сувязі, банкаўскай справе, лёгкай і харчовай прамысловасці.

«Жанчыны не толькі захаваліся хатняга ачага, але і абаронцы дзяржавы, спакою і парадку ў нашым грамадстве. Сёння ўсё больш нашых суайчынніц знаходзяць сваё прызначэнне ў арміі, міліцыі, мытні, структурах Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Большасць дзяржаўных служачых у нас таксама складаюць прадстаўніцы прыгожай паловы чалавецтва», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт Беларусі лічыць неацэнным уклад жанчын у захаванне і прымнажэнне нацыянальнай культуры спадчыны. Ён акцэнтаваў увагу на важнай ролі жанчын у развіцці і ўдасканаленні адукацыі і навуковай сферы, фізкультуры і спорту. «Бліскучыя поспехі нашых жанчын на ніве мастацтва і спорту праслаўляюць краіну», — перакананы беларускі лідар.

Удзячнасць Прэзідэнта па праве заслужылі работніцы сферы сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, пакольнік немагчыма пераацэнціць ролю жанчын у справах міласэрнасці і дапамогі бліжняму.

«Дзякуй вам за тое, што сваёй працай, талентам і дабрыйнёй вы робіце наш свет лепшым», — падзякаваў Аляксандр Лукашэнка. — У творчасці і грамадскай дзейнасці, на вытворчасці і дзяржаўнай службе вы — крыніца новых ідэй, стваральнай сілы і ўмення знаходзіць аптымальныя рашэнні ў самых складаных сітуацыях. Але якімі б ні былі вашы прафесійныя поспехі, вы ніколі не забываеце пра самае галоўнае — сямя, здароўе і дабрабыт сваіх блізкіх. Менавіта на вас трымаецца дом і, як прынята лічыць, вы — захавальніцы яго цеплыні і ўтульнасці».

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што «шчыра рады бачыць у гэтай зале нашых суайчынніц, уганараваных ордэнамі Маці». «Мацярынства і клопат аб дзецях — гэта найвышэйшая, дадзеная Богам місія жанчыны», — лічыць Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт пажадаў, каб дзяржаўныя ўзнагароды сталі для жанчын добрым падарункам да свята і паслужылі выказваннем глыбокай удзячнасці і любові ўсім жанчынам Беларусі.

Фота Алены КЛЕЦЬКА

Мінчанка Настасся Каржанеўская з дачкамі-блізнятамі Дар'яй і Аляксандрай.

ВЯСНОВЫЯ КВЕТКІ

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй КАБЯКОЎ,
прэм'ер-міністр:

«Паняцце «айчыны тавар» павіна аднолькава адносіцца да беларускага і расійскага тавару на тэрыторыі абедзвюх краін. У гэтым — сутнасць місэрэадавага антыкрызіснага плана, падпісанага 3 сакавіка ў Маскве прэм'ер-міністрамі Беларусі і Расіі. Антыкрызісны план уключае шэраг мерапрыемстваў на стварэнні дадатковых умоў для развіцця гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва. У комплексе мер вызначаны моманты, звязаныя з рэалізацыяй дзяржаўных праграм на стымуляванні, субсідаванні прамысловы, навука і айчыны тавары. Гэтыя мерапрыемствы дазваляць нам ліквідаваць узамжныя абмежаванні і пашырыць допуск прадукцыі абедзвюх краін на рынку адна адной. Асноўны інтэрэс беларускага боку заключаецца ў тым, што рынак Расійскай Федэрацыі непарульна большы. Але і расійскія партнёры хочуць працаваць на беларускім рынку».

Курсы замежных валютаў,
устаноўленыя НБ РБ з 7.03.2015 г.

Долар ЗША	14860,00	▼
Еўра	16370,00	▼
Рас. руб.	247,00	▲
Укр. грыўня	653,19	▲

■ Сустрэча без абцасаў

Фота Талчана РЫСЬКОЎ

ПАТРЭБЕН КАНКРЭТНЫ ВЫНІК

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка занепакоены сітуацыяй на прадпрыемствах Міністэрства прамысловасці. Аб гэтым кіраўнік дзяржавы заявіў перад дэлегатамі міністра прамысловасці Віталія Воўка аб сітуацыі ў галіне, існуючых праблемах і шляхах іх вырашэння, паведамляе БЕЛТА.

Прэзідэнт адзначыў, што з усіх галін, у якіх склалася неспрыяльная сітуацыя, яго больш за ўсё турбуе Мінпрам. Прадпрыемствы гэтага ведамства, паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, займаюць 5-ю частку ўсёй прамысловай вытворчасці Беларусі, больш як паловіна прадукцыі накіроўваецца на экспарт. «Пры гэтым апошнім часам гэтыя прадпрыемствы сур'ёзна адстаюць і цягнуць уніз усю беларускую эканоміку», — канстатаваў кіраўнік дзяржавы.

Кіраўнік дзяржавы запатрабаваў, каб міністр прамысловасці далажыў у час нарады пра сваё бачанне праблем у галіне і пра тое, што робіцца, каб выйсці на нармальную работу. «Яшчэ раз хачу падкрэсліць: сёлета я не патрабую ад урада, каб быў забяспечаны прарый, быў дзікі прырост прадукцыі. Проста, зразумела было сказана: не пагоршыць сітуацыю. Тым не менш па выніках студзеня яна не палепшылася», — звярнуў увагу Аляксандр Лукашэнка.

Сітуацыя ў прамысловасці абмяркоўвалася з удзелам дырэктараў найбуйнейшых прадпрыемстваў Беларусі. Кіраўнікі дзяржавы цікавіла, якія думкі працаваць, што канкрэтна прымаяцца на месцах для забеспячэння нармальнай работы і, самае галоўнае, якое становіцца ў працоўных калектывах. «Развагі аб тым, як цяжка і што вы будзеце рабіць пасляўтра, тут абсалютна не патрэбны. Мне патрэбен канкрэтны вынік», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Міністр прамысловасці Віталій Воўк, адказваючы на пытанні журналістаў, спрагназваў нармалізацыю сітуацыі ў галіне да канца года. Ён канстатаваў, што цяпер сітуацыя ў беларускай прамысловасці складваецца няпроста: значны аб'ём дэбіторскай запавязанасці, складскіх запасаў. Але шляхі вырашэння гэтых праблем намечаны, кіраўніком дзяржавы пастаўлены канкрэтныя задачы, дадзены адпаведныя даручэнні, адзначыў Віталій Воўк.

«НІЧОГА Ў ЖЫЦЦІ МНЕ НЕ ДАВАЛАСЯ ПРОСТА»

Вельмі важна тут, на зямлі, не збіцца з праведнага шляху. А для гэтага, пераканана Надзея ЕРМАКОВА, старшыня Беларускага саюза жанчын і экс-кіраўнік Нацыянальнага банка, трэба часцей прыслухоўвацца да званочкаў з неба. Бо кожнае выпрабаванне, якое пасылае нам Гасподзь, сігнал пра тое, што варта задумацца, куды ты ідзеш і ці правільна ты жывеш.

ПРА ГЕОЛАГА, 13 І КАМАНДНЫ ТОН

У дзяцінстве марыла стаць, як маміна стрыечная сястра і яе муж, геологам. Для нас у вёсцы гэта прафесія гучала так загадкава, нязведана. У той час была папулярнай песня «Держись, геолог, крепись, геолог», дык я яе нават на школьнай ёлцы спявала. У геологаразведачны тэхнікум не паступіла, бацькі не дазволілі. Але, тым не менш, я ўсё ж такі стала геологам, праўда, у іншай справе.

Калі прыйшоў час выбіраць, куды пайсці вучыцца, я заплушчыла вочы і «ткнула пальцам» у газету, дзе быў надрукаваны спіс навучальных устаноў. У выніку трапіла ў Пінскі ўлікова-кэр-

дытны тэхнікум Дзяржбанка СССР. Так зусім выпадковы выбар абумовіў мой далейшы лёс.

І ў школе, і ў тэхнікуме, і ў інстытуце ў мяне былі пярэкі матэматыцы. Хоць нельга сказаць, што гэты прадмет даваўся лёгка. Мне наогул у жыцці нічога не давалася проста. Але калі пачынаеш разумець матэматыку, то гэта як песня. Дарэчы, у мяне заўсёды была добрая памяць на лічбы.

Звярнула ўвагу, што лічба 13 ідзе са мной па жыцці: месяц у тэатры звычайна выпадае 13-е, апошняя гадка жыла ў доме № 13. Першы раз я гэта заўважыла, калі кіраўнік дзяржавы 13 лютага 1996 года прыняў разнізнае прызначэнне мяне старшынёй Беларускага банка.

Жанчына павіна быць (вядома, калі яна гэтага хоча) усюды — і ў палітыцы, і ў бізнесе. Паспех у кар'еры залежыць не ад паловай прыналежнасці, а ад таго, якія ў цябе здольнасці. У сваім жыцці я бачыла вельмі мала жанчын, якія, стаўшы кіраўніком, не спраўляліся б са сваёй працай.

У мяне мужчынскі стыль кіравання. З вопытам зразумела: не ўсяго рэальна дамагчыся ўгаворамі і просьбамі. Кіраўнік не можа быць «мяккай мамай», трэба праяўляць цвёрдасць. Паглядзіце, нават само слова «старшыня» муж-

чынскага роду. Так што на працы я ў нейкай ступені адчувала сябе мужчынам (усміхаецца)... Хоць калі чалавек прыходзіць да цябе з просьбай, праблемай, то выслухай яго, паспачуваць — гэта больш жаночае.

Дзеці мяне парываюць з Маргарэт Тэт-чар. Маўляў, такая ж жалезная. Не адмаўляю, я вельмі патрабавальная, у тым ліку і да сябе, люблю ўсё кантраляваць. Часам дзелавы стыль жыцця, да якога я прывыкла, перашкаджае мне ў зносінах з блізкімі людзьмі. Дочкі кажуць: «Мама, ты не можаш нармальна з намі размаўляць. Зноў у цябе камандны тон». Я разумею, што дома трэба быць крыху іншай. Але камандны тон у мяне, напэўна, ужо ў крыві.

ПРА ПАЖАР, ДАБРАЧЫННАСЦЬ І СУХАРЫ

Як толькі ў мяне з'яўляюцца грошы, першая думка: з кім падзяліцца, хто мае патрэбу больш, чым я. У нашай вёсцы было прынята адно аднаму дапамагаць. Памятаю падчас пажару зарэла адразу 7 дамоў. Ніводнага чалавека не пакінулі ў бядзе: прынялі пацьць да сябе, адзеннем, у каго што было, дзліліся. Потым талакой новай хаты ім будавалі.

СТАР

Сакавік у горадзе

Зрабіць сталіцу прыгажэйшай дапамогуць мінчане

Фота БЕЛТА

Толькі-толькі паспеў сысці снег, а гарадскія службы ўжо прыведзены ў гатоўнасць для добраўпарадкавання Мінска. Сёлетня запланавана некалькі новаўвядзенняў: да 9 Мая з'явіцца зоны аздобыць новай кветкавай кампазіцыяй, актыў ў БРСМ правядзе добраўпарадкаванне новых паркоўкі, камунальна-адрамантуюць пад'езды... Вось толькі актыўнасць саміх мінчан у гэтым плане недастаткова, лічаць у Мінгарвыканкаме і гатовыя прыняць дадатковыя меры для заахвочвання насельніцтва да ўдзелу ў навадзеным парадку.

ПАД ЗНАКАМ ПЕРАМОГІ

Пакольнік сёлета Беларусь адзначае 70-годдзе вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, святочная тэматыка адлюстравана і на афармленні горада. Так, да 9 Мая ў Мінску з'явіцца новыя тэматычныя кветкі, паведаміў генеральны дырэктар УП «Мінскзелябуд» Ігар КУШНЯРЭВІЧ.

Такія кветкавыя кампазіцыі з'явіцца на алдохнах каля Палаца прафсаюзаў і Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, а таксама ва ўсіх адміністрацыйных раёнах горада. Акрамя таго, да Дня Перамогі ў горадзе кветкамі ўпрыгожаць агароджы і масты.

Таксама да памятнай даты запланавана правесці акцыю «Бэз Перамогі». Гэта міжнародная акцыя, якая стартавала яшчэ летась і праходзіць ва ўсіх гарадах-героях. Сёлетня падчас яе пры ўдзеле ветэранаў будзе высаджана каля 200 саджанцаў бэзу ў парках Перамогі, Чалюскінцаў і Лошыцкім.

Кажучы пра азелененне сталіцы ў цэлым, Ігар Кушнярэвіч падкрэсліў, што ў гэтым годзе з'явіцца больш кампазіцый з цыбульнымі, шматгадовымі і хвойнымі раслінамі, стануць часцей ужываць вертыкальнае кветкавае афармленне, а таксама фігурную

стрыжку дрэў і кустоў. Упрыгожваць горад пачнуць пасля 20 красавіка. Першымі ж зацвітуць тыя 300 тысяч цыбульных раслін, якія былі высаджаны яшчэ ўвосень; да пасадкі падрыхтавана каля 2 млн летніх кветак. Запланавана і дадатковае азелененне праектаў Пераможцаў і Незалежнасці і усталяванне дадатковых вертыкальных канструкцый для кветкавага афармлення на ўездах у горад. Сёлета збіраюцца высадзіць 25 тысяч дрэў і 84 тысячы кустоў.

ПАД'ЕЗДЫ АДРАМАНТУЮЦЬ, ПАРКОЎКІ АБУРАЮЦЬ

Як распавёў начальнік упраўлення гарадской гаспадаркі і энергетыкі Мінгарвыканкама Дзмітрый ЯНЧЫК, сёлетня ў сталіцы плануецца адрамантаваць не менш за 15% пад'ездаў жылых дамоў і добраўпарадкаваць не менш за 15% дваровых тэрыторый з прыцягненнем сродкаў насельніцтва. Начальнік упраўлення ўдакладніў, што гэта будзе больш як 675 двароў і 3,6 тысячы пад'ездаў. Да гэтай працы будучы актывіст прыцягваюць насельніцтва. ЖРЭА і ЖЭСы раёнаў праводзяць сходы з жыхарамі, фарміруюць ініцыятыўныя групы.

СТАР

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

Колькасць жанчын-парламентарыяў за апошнія 20 гадоў вырасла ўдвая

Пра гэта паведамляе Цэнтр навін ААН. Разам з тым, на думку аўтараў новай справаздачы Міжпарламенцкага саюза, прасоўванне жанчын у галіне прыняцця рашэнняў адбываецца занадта марудна. Колькасць краін, дзе жанчыны-заканадаўцы складаюць 30%, за два дзесяцігоддзі вырасла з пяці да 42. А лік парламентаў, дзе доля жанчын складае 40%, павялічыўся з аднаго да 13. Прычым па колькасці дэпутатак афрыканскія краіны даганяюць і нават абганяюць Еўропу і Амерыку. Эксперты Міжпарламенцкага саюза з трывогай адзначаюць, што ў 2014 годзе гэты працэс рэзка затармазіўся і доля жанчын-заканадаўцаў практычна не павялічылася.

Пуцін скараціў зарплату сабе і Мядзведзеву

Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін падлісаў указ аб скарачэнні грашовага ўтрымання кіраўніка дзяржавы, прэм'ер-міністра, генеральнага пракурора, кіраўніка Следчага камітэта Расіі, а таксама служачых адміністрацыі прэзідэнта. З 1 мая па 31 снежня 2015 года іх зарплаты зменшацца на 10 працэнтаў. Адпаведны ўказ апублікаваны на афіцыйным сайце Крамля. Раней з прапановай аб скарачэнні зароб-

каў дэпутатам да кіраўніка краіны збіралася звярнуцца Дзяржаўная Дума. Падтрымаць гэтую ініцыятыву вырашылі ў Савеце Федэрацыі і ЦВК. Аклады Пуціна і Мядзведзева павышаліся вясной 2014 года. Паводле звестак аб маёмасці і прыбытках кіраўніка дзяржавы і работнікаў адміністрацыі прэзідэнта, у 2013 годзе Пуцін зарабіў 3,6 мільяна рублёў. Гадавы даход Мядзведзева склаў 4,2 мільяна рублёў.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Медыкі забаранілі спажываць больш за 6 чайных лыжак цукру

Сусветная арганізацыя аховы здароўя перагледзела рэкамендацыі адносна таго, колькі цукру варта спажываць даросламу чалавеку з нармальнай масай цела. Такім чынам, штодзённая норма — каля 6 чайных лыжак цукру. Атрымліваецца, што на цукар будзе прыпадаць менш за 5% ад агульнага аб'ёму сутрачнага спажывання калорый. Гэта ў два разы менш, чым было ўстаноўлена арганізацыяй у 2002 годзе. Адзначым, што гранічныя ўзроўні спажывання цукру датычацца монасахараў — глюкозы і фруктозы, а таксама дысахараў — сталавага цукру, які дадаюць у прадукты вытворчы або самі спажываюць. Эксперты прызначаюць: ільвіная доля цукру змяшчаецца ў перапрацаваных прадуктах, якія на смак могуць і не быць салодкімі. Напрыклад, у сталавай лыжцы кетчупу змяшчаецца чатыры грамы цукру, а ў бляшанцы газіроўкі — каля 10 чайных лыжак.

КОРАТКА

Заяўкі на XI Нацыянальны тэлевізійны конкурс «Тэлежарышні» прымаюцца да 31 сакавіка. Для ўдзелу ў конкурсе прымаюцца тэлепраграмы любой тэматыкі вытворчасці рэспубліканскіх і рэгіянальных тэлевізійных арганізацый, іншых вытворцаў розных форм уласнасці краіны, якія выйшлі ў эфір у 2014 годзе.

Скульптура з нагоды 500-годдзя з'яўлення на водах ракі Свіслач абразы Божай Маці ўпрыгожыць цэнтр Мінска ў чэрвені.

У Беларусі на 1 сакавіка 2015 года ў 510 арганізацыях мелася пратэрмінаваная запавязанасць па заробатнай плаце перад 87,3 тыс. работнікаў.

У Гродне дарожныя работнікі са сваім знаёмым адрываюцца на экскаватары ў краіну па гарэлку. Супрацоўнікі ДАІ затрымалі яго а шостай гадзіне вечара ў мікрарэне Вішнявец дзякуючы паведамленню грамадзян. Агляд выявіў у крыві 24-гадовага рабочага колькасць алкаголю, якая амаль у 6 разоў перавышае гранічна дапушчальную.

■ Парламенцкі дзённік

Ёсць практычны вынік

Пра гэта заявіў, маючы на ўвазе беларуска-кітайскае супрацоўніцтва, Уладзімір Андрэйчанка, старшыня Палаты прадстаўнікоў, падчас сустрэчы з паслом Кітая ў Беларусі Цуй ЦЫМІНАМ.

— Самае галоўнае, што амаль усе нашы дамоўленасці на сёння рэалізаваны, ад іх ёсць практычная аддача, — адзначыў старшыня Палаты прадстаўнікоў. — Беларусь на канкрэтных справах узаўлілася, што тэрытарыяльна аддзелены Кітай часта дася бліжэйшы, чым нашы суседзі. Наша краіна спадзяецца, што Кітай застаецца на доўгу нашым прыярытэтным стратэгічным партнёрам. Як запэўніў Уладзімір Андрэйчанка, дэпутаты Нацыянальнага сходу будучы садзейнічаць, каб супрацоўніцтва паміж краінамі ўзмацнялася, таму што для гэтага ёсць усе складнікі.

— Самае галоўнае — гэта тэма кантакты і давяральнасць, сяброўскія адносіны, якія склаліся паміж кіраўнікамі нашых дзяржаў, — падкрэсліў кіраўнік ніжняй палаты. Як заўважыў старшыня Палаты прадстаўнікоў, у нас створана вельмі значная дагаворна-прававая база, і яна пастаянна пашыраецца. — Не кажучы ўжо пра гандлёва-эканамічныя стасункі: таваразварот склаўся больш за 3 мільярды долараў. Гэта вельмі значна, хоць і ёсць шмат пытанняў, пакуль не вырашаных. Вы пра іх ведаеце. Асабліва пра тэму, што звязана з інвестыцыйным супрацоўніцтвам.

Крэдытнае ўзаемадзеянне ў нас развіваецца надрэмна, што да прытоку прамых кітайскіх інвестыцый на «чыстай» аснове, то, натуральна, тут пакуль лічыў у нас невялікія. Думаю, трэба больш актыўна працаваць па стварэнні сумесных прадпрыемстваў. Уладзімір Андрэйчанка адзначыў важнасць таго факта, што паміж краінамі ўсталяваліся добрыя міжпарламенцкія стасункі. Ён паведаміў, што наш парламент нядаўна накіраваў запрашэнне наведваць беларускую дзяржаву старшыні Пастаяннага камітэта Усекітайскага схода народных прадстаўнікоў спадару Чжану Дэцзяну. Нагадаем, у май гэтага года нашу краіну плануе наведаць Старшыня Кітайскай Народнай Рэспублікі Сі Дзіньлін.

Кіраўнік ніжняй палаты нагадаў, што вельмі плённы быў візіт старшыні Пастаяннага камітэта Усекітайскага схода народных прадстаўнікоў У Банга ў Беларусь у 2011 годзе. Абмеркаваны многія пытанні ўзаемадзеяння ў міжнародных парламенцкіх арганізацыях, у гуманітарнай сферы, у эканоміцы. Тады быў намечаны шэраг праектаў і падпісаны дакументы, у тым ліку і па стварэнні Кітайска-беларускага індустрыяльнага парка, будаўніцтва гасцінцы «Пекін». А падчас візіту беларускіх парламентарыяў у КНР адкрыты зборачныя вытворчасці беларускай тэхнікі.

Надзея ЮШКЕВІЧ

Сакавік у горадзе

(Заканчэнне. Пачатак 1-й стар.)

Летаць у горадзе добраўпарадкавалі 690 дваровых тэрыторый, з удзелам гараджан адрамантавана больш за 3,6 тысячы паў'ездзяў, абсталяваны пляцоўкі для выгулу сваіх жывёл, пасаджаны дрэвы, кусты і кветкі. На гэтыя мэты прызначана каля 20 млрд рублёў сродкаў насельніцтва. Дзімтрый Янчык паведаміў, што будзе працягвацца работа па будаўніцтве паркоўкаў. «Кожнаму раёну пастаўлена задача абсталяваць не менш за 2 тысячы паркоўкаў месцаў». Гэта значыць, усяго ў бягучым годзе ў Мінску з'явіцца больш за 18 тысяч новых машына-месцаў».

ЧЫМ РАНЕЙ, ТЫМ ЛЕПШ!

Суботнікі сёлета пачнуцца раней, чым звычайна. «У трэцій дэкадзе сакавіка мы пачнём праводзіць суботнікі. Пачаекам, пакуль падсохне зямля, каб на ёй можна было працаваць. А на прадпрыемствах можна праводзіць работы ўжо цяпер», — мяркуе Дзімтрый Янчык. Узв'яз удзел у наведванні парадку гатовая моладзь са сталічнай гарадской арганізацыі БРСМ, якая вясной хоча заробіць грошы, каб у далейшым пералічыць іх на добраўпарадкаванне парку імя М. Казея. Актыўныя планоўцы купіць новую тратуарную плітку для дарожак. Летаць падобная акцыя ўжо праходзіла, заробленыя падчас суботніцкай сродкі пайшлі на закупку і ўстаноўку новых лавачак у парку імя М. Казея.

Дзіяна СЕРАДЗЮК.

■ Бялтон. Чэмпіянат свету

ПАЧЫНАЕМ 3 ЧАЦВЁРТАГА МЕСЦА

Зборная Беларусі па бялтонне апынулася ў кроку ад п'едэстала ў змешанай эстафеце на чэмпіянаце свету, які гэтымі днямі праходзіць у фінскім Кантыяляхці. У гэтай гонцы беларусыя прадставілі Дар'я Домрачова, Надзея Скардзіна, Уладзімір Чапелін і Юрый Лядаў. Беларусы мелі добрыя шанцы апынуцца ў прызёрах, але ў Лядава, які апошнім выйшаў на дыстанцыю эстафеты, не атрымалася стральба. У выніку чэмпіёнам стала каманда Чэхіі, на другім месцы — Францыя, тройку прызёраў замкнулі нарвежцы.

Тарас ШЧЫРБІ.

ІЗВЕШЧЕННЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА			
Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Молодечненское» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже одним лотом имущества в составе:			
№	наименование	инв. №	общ. пл. кв.м.
1	Склад горючего	630/С-39487	29,8
2	Трансформаторная подстанция	630/С-39488	42,0
3	Трансформаторная подстанция	630/С-39493	44,4
4	Склад тары	630/С-39489	1054,6
5	Магазин	630/С-39492	29,1
6	Заправочная станция	630/С-39494	13,6
7	Гаражи	630/С-39495	128,7
8	Складина минеральной воды	630/С-39496	27,9
9	Кирпичное пятиэтажное здание главного корпуса	630/С-39908	2693,6
10	Здание мастерских и складских помещений	630/С-39909	939,6
11	Кирпичная одноэтажная проходная	630/С-39910	76,6
12	Цех производства безалкогольных напитков	630/С-39911	1903,0
13	Одноэтажный цех виноделия смешанной конструкции	630/С-41212	1432,9
14	Автомобиль MAZ 54323		
15	Полуприцеп MAZ 93866		
16	Автомобиль MAZ 53371		
17	Трактор МТЗ 82.1		
18	Автомобиль ГАЗ 3110		
19	Полуприцеп МТМ 9330		
20	Автомобиль УАЗ 3303		
21	Прицеп тракторный		
22	Автомобиль ГАЗ 3307 (по свидетельству об регистрации GAZ 27751-01)		
23	Автомобиль ГАЗ 3307		
24	Прицеп тракторный		
25	Автомобиль ГАЗ 3307		
26	Автомобиль MAZ 5336 A3		
27	Автомобиль FIAT DOBLO		
28	Автомобиль FIAT 62-RFD18		
29	Оборудование согласно перечню (перечень находится у организатора аукциона) — по производству вина и виноматериала, пива, минеральной воды, кваса		

Указанное недвижимое имущество расположено на земельном участке, площадью **3,0952 га** (предоставлен продавцу на праве постоянного пользования) с кадастровым номером 62385010003000524 по адресу: Минская область, Молодечненский район, г. Молодечно, ул. Либава-Романская, д. 143.

Цех производства безалкогольных напитков (инв. № 630/С-39911) и одноэтажный цех виноделия смешанной конструкции (инв. № 630/С-41212) находятся в залоге (ипотеке). После реализации имущества продавец обязуется исполнить обязательства перед банком для снятия обременения.

Начальная цена составляет с НДС — 13 000 000 000 бел. руб. **Задаток 5 % от начальной цены (650 000 000 бел. руб.) перечисляется на р/с № 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, УИП 6903242015.**

Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов, утвержденного Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (с изменениями и дополнениями).

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Фактические затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель). Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 20.02.2015. Порядок проведения аукциона и оформления лотов в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rtt.by. Аукцион состоится **20.03.2015 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **19.03.2015 до 16.00** по указанному адресу. Тел: (8017) 224-61-34, (8029) 102-21-17.

АБ ПРОСТЫМ І СКЛАДАНЫМ З ЛАРЫСАЙ БАГДАНОВІЧ

Жаночая размова з дэпутатам напярэдадні свята

8 Сакавіка — гэта Нагода. Нагода загакаць каву ў ложак. Надзець прыгожую сукенку. Накрыць святочны стол. А таксама 8 Сакавіка — гэта нагода паразмаўляць аб простым і складаным, вечным і паўсядзённым. Асабліва калі суразмоўца — Асоба. Тым больш калі суразмоўца — Жанчына. 8 Сакавіка — нагода для размоў пра Жанчын. Мы гутарым з Ларысай БАГДАНОВІЧ, намеснікам старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па працы і сацыяльных пытаннях. У сваёй выбарчай акрузе і ў Беларусі яна вядома таксама як старальніца Брэсцкага абласнога цэнтру медыцынскай рэабілітацыі для дзяцей з псіханеўралогічнымі захворваннямі «Тонус». Цэнтр гэты, дарэчы, вядомы і за межамі Беларусі. А размова наша атрымалася пра тое, якія ролі ў жыцці жанчыны адгрываюць розныя рэчы.

Ларыса Мікалаеўна

РОЛЯ ДАЧЫ

— **Ларыса Мікалаеўна, якая ваша любімая пара года?**

— Восень у залатым яе часе. Люблю і зіму, калі яна снежная і хрустка, і лета — з ласкавым ветрыкам, калі не надта спякотна. У нас на Брэсцкім гарачыня, бывае, на пачатку лета выпальвае ўсю зеляніну, і не паспяваеш атрымаць асалоду ад кавітасці прыроды.

— **На дачы часта бываеце?**

— Летам — амаль кожныя выхадныя. Наша дача — бацькоўскай дом. Мы там вельмі любім быць і мая сямя, і сястра, і сямя майго сына, і сваяцкі шэсць дарослых і адно дзіця.

— **Што для вас гэтае месца?**

— Сродак для зносін і асалода ад прыгажосці навакольнай прыроды. І, вядома, клопат, але прыемны.

Працаваць на дачы ў нас любяць усе, і ў кожнага ёсць свой кірунак. Я займаюся памірамі, сястра — агрукамі, нават унучка (у чэрвені ёй будзе 3 гады) летась палюбіла паліваць градкі. Штодня пасля дзённага сну яна расплюсчвала вочкі і крычала: «Мы пойдзем паліваць градкі!»

Такая работа на зямлі вельмі патрэбна сучаснаму гараджаніну: яна знімае напружанне, супакойвае, прыносіць задавальненне і... аб'ядноўвае сваякоў. Калі б не бацькоўскі дом, наўрад ці мы сустраліліся б так часта.

Мне падабаецца размаўляць з суседзямі. Яны заўсёды распываюць пра палітыку, пра тое, калі павысяцца пенсіі і заробкі, і пра тое, якая пазіцыя краіны ў дачыненні да тых або іншых падзей у свеце.

Дом маіх бацькоў знаходзіцца ў вельмі цікавых мясцінах — на Ружанчыцыне. Самі Ружанчы ў XVII стагоддзі ад караля Уладзіслава Вазы атрымалі Магдэбургскае права і ўласны герб. За Салегамі тут быў пабудаваны велічны палац, а мастэчка трыста гадоў таму стала асяродкам велікавясцкага жыцця — тут ладзіліся шыкоўныя балі, феерверкі, дзейнічаў тэатр, спыняліся каралі. Гэта паўплывала на менталітэт ружанцаў, якія шануюць і ведаюць сваю гісторыю, ганарача роднымі мясцінамі. С кожным годам усе больш гасцей збірае наш фестываль «Ружанская брама».

Цяпер праводзіцца рэстаўрацыя Косаўскага палаца — гэта таксама побач. Недалёка ад нас Слонім, Жырковіч і Сивічкічы. Штогод мы наведваем усе навакольныя славутасці і цяпер марым здзейсніць вандроўку па цэнтральнай і усходняй Беларусі. Пакуль за мяжой адпачываць не атрым-

лівалася, але, думаю, гэта таксама трэба. У нас не шмат сваякоў, таму мы імкнёмся (магчыма, несвадома) у той невялікай колькасці, што ёсць, часцей бываць разам.

РОЛЯ ПАЛІТЫКІ

— **Сын ваш у якой галіне працуе?**

— У майё сям'і ўсе ўрачы. Толькі сястра мая — эканаміст па адукацыі. А ўсе астатнія — муж, сын, нявестка, сваяцкі — дактары. І так склалася, што ўсе працуюць з дзецьмі.

— **Наколькі складана было вам з медыцынскай сферы, якая так шчыльна акружала вас не толькі на працы, але і дома, пайсці ў палітыку? Гэта ж зусім іншае?**

— Так, зусім іншае. Улічваючы тое, што я сама стварала сістэму дзіцячых рэабілітацыі ў вобласці, мне складана было прыняць гэтае рашэнне. Але ў той жа час я разумела, што для таго, каб сістэма гэтая ўдасканальвалася, настаў час выходзіць на больш высокі ўзровень.

Разам з тым я не развіталася з «Тонусам», падтрымліваю цесныя кантакты з калектывам. Разам з цяперашнім кіраўніцтвам, а таксама з дапамогай кіраўніцтва вобласці нам удалося пабудоваць трохпавярховы спальны корпус, які, спадзяюся, на наступны год ужо прыме першых дзяцей і іх бацькоў. Значнасць гэтага аб'екта вельмі высокая, бо ў «Тонусе» заўсёды каля 60% дзяцей — з іншых гарадоў. Цяпер праблема пошуку месца пражывання для гэтых сем'яў будзе вырашана.

Не менш важна тое, што «Тонус» набыў самае сучаснае медыцынскае абсталяванне — робатызіраваныя, якія лічацца аднымі з самых эфектыўных у рэабілітацыі і навучанні дзяцей хадзьбе і іншым навыкам.

З іншага боку, мне як парламентарыю вельмі шмат даюць зносіны з бацькамі хворых дзяцей. Па-першае, удалося на высокі ўзровень паставіць іх прававую асвету. Па-другое, своеасава дэдаваўся, якія нормы закона прабукоўваюць. Напрыклад, удалося дабіцца пэўнага забеспячэння сродкамі рэабілітацыі дзяцей, незалежна ад наяўнасці групы інваліднасці. Калі дзіця, скажам, мае выразныя парушэнні паставы або хварэе на

скаліз і яму рэкамендавана нашэнне гарсэта, які трэба кожны паўгода мяняць, то гэта вельмі дорага атрымліваецца для бацькоў. Паслякам сваёй парламенцкай дзейнасці лічу і заканадаўчую норму аб выдачы ліста непрацаздольнасці для бацькоў, якія знаходзяцца з дзецьмі на рэабілітацыі. Падобных наадгненяў шмат.

Думаю, наша сацыяльная палітыка правільная. Утрыманства ў грамадстве не мае глабальных маштабаў, а старых, інвалідаў, сем'яў, якія выхоўваюць дзіцяці-інвалідаў, неабходна падтрымліваць.

— **Сем'я з дзецьмі-інвалідамі лягчэй цяпер жывеца, чым 20 гадоў таму?**

— Да 90-х гадоў пра тое, што ў сям'і ёсць дзіцяці-інвалід, ведалі толькі ўрачы. Гэтыя сем'і практычна не пакідалі сцен уласных кватэр. Як правіла, яны складаліся з няшчаснай жанчыны з ужо дарослым сынам або дачкой. Таты такія сем'і хутка пакідалі. Размовы не было ні пра садок, ні пра школу.

Цяпер у нас ёсць алгарытм руху дзіцяці-інваліда па жыцці: цэнтры медыцынскай рэабілітацыі працуюць з малымі і першых дзён жыцця, цэнтры карэцыйна-развіваючага навування ствараюць сістэмы комплекснай дапамогі дзецьмі і падлеткам з мэтай іх сацыялізацыі і інтэграцыі ў грамадства, тэрытарыяльныя цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва аказваюць дапамогу ў далейшым.

Такія дзеці наведваюць дзіцячыя садкі, навукаюцца ў школах або дома. У сям'і вышэйшых навуковых устаноў Беларусі створана безбар'ернае асяроддзе. У 2012 годзе на ўсю краіну праславіўся Улад Гудкоў са Слуцка, які з цяжкай формай ДЦП паступіў на аддзяленне з дыстанцыйным навучаннем Баранавіцкага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Гэтых дзяцей нельга скідаць за рахунок, якія б асабілісці развіцця ў іх ні былі.

— **А калі параўнаць з заходнімі краінамі?**

— У сацыяльным плане мы дасягнулі больш высокага ўзроўню ў тым сэнсе, што ў нас створана стройная сістэма, якая перадае дзіцяці-інваліда з рук у рукі. У Германіі, скажам, які толькі рэабілітацыйны патэнцыял дзіцяці вычарпаны, яго змяшчаюць у пэўнае адаптаванае асяроддзе. Дзіця там даглядаюць, але размова пра далейшы рух наперад у сацыяльным або фізічным плане ўжо не ідзе. Нямецкая сістэма ўсё робіць за дзіця, і грамадства гэта задавальнае, бо так больш танна, эканамічна выгадна.

Наша мэта — максімальна развіць усе здольнасці чалавека, каб ён адчуваў сябе камфортна ў грамадстве. Тут мы прасунуліся далей. Мы не проста даглядаем, мы развіваем чалавека з абмежаванымі магчымасцямі крок за крокам. Наша дзяржава больш выдаткоўвае сродкаў на тое, каб з маленькага чалавека атрымаўся чалавек.

Наступным нашым крокам павінна стаць працоўная рэабілітацыя маладых інвалідаў. На жаль, тут у нас яшчэ ёсць праблемы.

— **Такія людзі, наўзона, цяжка ўпісваюцца ў рыначную эканоміку?**

— Залатуу сярэдзіну знайсці магчыма. Калісьці лічылася, што спецыялізаваныя цэнтры для дзённага знаходжання дзіцяці-інвалідаў — эканамічны цяжар для дзяржавы. Насамрэч, які толькі мы ўладкоўваем такое дзіця ў садок або карэцыйны цэнтр, яго маці можа ўключыцца ў эканамічнае жыццё краіны. Апроч таго, дзіця такім чынам сацыялізуецца. Само грамадства робіцца больш памірковым і спагадлівым. Цяпер усё больш маладых людзей з рознымі формамі ДЦП самастойна карыстаюцца грамадскім транспартам. Тут узаемная карысць для ўсіх — матэрыяльная і маральная.

Вельмі добры прыклад сацыяльнай эканомікі — прыватная майстэрня «Керамарт» у Брэсце. Ужо 10 гадоў маладыя людзі з абмежаванымі магчы-

масцамі вырабляюць там сувенірную прадукцыю з керамікі і фарфору. Прадпрыемства працуе на прынцыпах гаспадарчага разліку і пасляхова канкурывае на рынку.

У цэхах кобрынскай кампаніі па вытворчасці пластмасавых цацак «Палесе» інваліды працуюць на станках... Проста ў такіх людзей трэба павяршыць. І стварыць матывацыю для бізнесу. Думаю, у рамках прыватна-дзяржаўнага партнёрства можна будзе гэтыя ідэі рэалізаваць.

РОЛЯ СЯМ'І

— **Наколькі сям'я, на ваш погляд, прасунуліся ў справе абароны сям'і ў цэлым?**

— Пра тое, што дзяржаўная палітыка прыносіць плён, сведчыць прырост насельніцтва ў Беларусі за апошнія тры гады. Я не згодная з думкай, што сацыяльныя рэформы не ўплываюць на нараджальнасць. Чаму ў 90-я гады мы перасталі нараджаць?

Магчыма, у некаторых краінах матэрыяльная дапамога не ўплывае на рашэнне нарадзіць, але ў нас гэта мае значэнне.

Цяпер нашмат павялічаны памер дапамогі сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей. І гэта дазваляць жанчынам не выходзіць з водпуску раней з-за матэрыяльных цяжкасцяў. Дзяржаўная палітыка тут правільная. Матэрыяльная падтрымка не павінна нараджаць утрыманства, але яна павінна быць. Думаю, «сямейны капітал» таксама стане добрым стымулам для стварэння вялікіх сем'яў. На шматдзетнасць, зразумела, адважваюцца нямногія, і я сцілаю галаву перад бацькамі, якія добра даглядаюць у такіх сем'ях усіх дзяцей і добра іх выхоўваюць.

Калі кажучы, што жанчыны з вышэйшай адукацыі нараджаюць радзей, то тут трэба прыгледзецца да прычын. Мне здаецца, што дзяржава магла б змяніць сітуацыю. Калі казаць пра ўрачоў, то карціна складаецца наступная. Пасля сямі гадоў навучання ў «жаночым» інстытуце маладая незамужняя жанчына-доктар выходзіць на працу якраз у тым узросце, калі ёй самы час нараджаць.

Праз два гады яна, нарэшце, замужам, але для таго, каб атрымаць катэгорыю, ёй трэба адпрацаваць яшчэ тры гады. Такім чынам, першае дзіця яна плануе толькі ў 28-29 гадоў. Пасля выхату з водпуску па даглядае дзіцяці яна зноў тры гады не можа здаваць на катэгорыю, якая дазволіць атрымліваць больш высокі заробак. Выбар паміж магчымасцямі нарадзіць другое дзіця і павысіць узровень сваёй адукацыі часцей робіцца на карысць апошняга.

Трэба дазволіць урачам здаваць на кваліфікацыйны адрозні прыкладна. Не страціць добры доктар сваю кваліфікацыю за час догляду дзіцяці. Падобная сітуацыя і ў настаўніцкай.

— **Ларыса Мікалаеўна, вы ведаеце, што жанчыне патрэбна для шчасця?**

— Кожнай сваё. Гэта залежыць ад выхавання, адукацыі, сацыяльнага статусу, ступені стомленасці. Для некага шчасце — выслата. Для некага — даведацца пра нешта новае. Для некага — прыгатаваць нешта смачнае. Для мяне шчаслівае жанчына — гэта тая, у якой ёсць з кім сядзець за вялікім святочным сталом. Пра гэтым тыя, хто сядзіць з ёй побач за гэтым сталом, разумоўце адно аднаго без слоў, рады адно аднаму, ім ёсць пра тое пагаварыць і яны разам прымаюць важнае рашэнне. Шчасце — мець унукаў. Шчасце — мець жаданні і дасягаць іх. Шчасце, калі некалькі пакаленняў адной сям'і жывуць у гармоніі. Калі да старэйшых прыслухоўваюцца, а маладым ганарача. Мір жанчыны надзвычай шматгранны і бязмежны, таму для шчасця месца ў ім заўсёды знаходзіцца.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ДАПАМАГЛІ ПОШЛІНЫ І АБЛІГАЦЫ

Золатавалютныя рэзервы Беларусі, згодна з метадалогіяй Міжнароднага валютнага фонду, скараціліся за люты на 73,5 мільярдараў і, па папярэдніх звестках, на 1 сакавіка склалі 4 млрд 651,2 мільярдараў.

У нацыянальным вызначэнні аб'ём золатавалютных рэзерваў зменшыўся на 266,5 мільярдараў і 1 сакавіка склаў 5 млрд 255,9 мільярдараў. «На зніжэнне аб'ёму рэзерваў у мільёны месяцаў аказалі ўплыў пагашэнне ўрадаў і Нацыянальным банкам знешніх і ўнутраных абавязанасцяў у замежнай валюце ў поўным аб'ёме, а таксама паміжнароднае кошту золата на міжнародным рынку каштоўных металаў», — тлумачыць ва ўпраўленні інфар

«НІЧОГА ЁЎ ЖЫЦЦІ МНЕ НЕ ДАВАЛАСЯ ПРОСТА»

са школы дадому і самім разграваць сабе абед, рыхтаваць урокі і чакаць да цемры, калі мама-кіраўнік прыйдзе з працы. Азіраючыся, шкадую, трэба было больш часу праводзіць з дзецьмі. Хоць я сябе, здарэцца, апраўдваю, кажу сваім дочкам: «Вы ж у мяне добрыя выраслі, самастойныя — значыць, я нармальна мама». У маім разуменні жаночае шчасце — калі твае дзеці здарова фізічна, духоўна і маральна.

Нельга ставіць сям'ю на другі план, дзеля дасягнення поспеху. Не будзе сям'і — з часам ты проста станеш «сухаром». І ў пэўны момант адчуеш, што жыццё не атрымаецца.

Як кажуць у Кітаі, жанчына трымае тры куты дома. Але я сказала б, што на жаночай мудрасці трымаецца ўвесь дом. Недарэмна ж кажуць, мужчына — галава, а жанчына — шыя.

ПРА МУЖЧЫНСКАЕ ПЛЯЧО, 9 ДЗЯЦЕЙ І МУДРОУ ЦЕШЧУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Калі займала высокую пасаду, частку заробку аддавала на дабрачыннасць: на храмы, хворых дзяцей... Цяпер таксама стараюся дапамагаць па меры сваіх магчымасцяў. Чаму? Па-першае, веру ў Ісціну. Па-другое, мае дочки ўжо замужам, яны забяспечаныя, мне не трэба ім дапамагаць. Ну а па-трэцяе, на лініі Саюза жанчын мы бываем у дзіцячых дамах. Часта даводзіцца бачыць, што дзецім патрэбна дапамога. Калі ты дапамагаеш людзям, то Бог дапамагае табе. Не абавязкова матэрыяльна. У іншым. Я гэта адчуваю.

Неяк у Дзень маці заехалі ў Бабруйскую школу-інтэрнат, прывезлі падарункі, гасцінцы. Нас абступілі хлопчыкі і дзяўчынкі, кожны хацеў апынуцца бліжэй — пастаяць побач або сесці на калені, пацалаваць у шчаку, нешта сваё запаветнае выказаць!.. Некалькі дзеці называлі мяне мамай. «Завіце мяне бабуляй!» — кажу. А яны: «Не, мы хочам — мамай!». І вось гэтыя дзіцячыя вочы... Без слёз там нельга было знаходзіцца...

Памятаеце, як Наталлю Гундараву (дакладней яе геранію з фільма «Аднойчы праз дваццаць гадоў») б'ялы аднакласнік спытаў: «Кім ты працуеш?» А яна адказала: «Я — мама». «А чаго ты чакаеш ад жыцця?» — здзівіліся тыя. «Дзіця», — адказала жанчына. Быць мамай — вялікае шчасце. На жаль, далёка не ўсе жанчыны гэта ўсведамляюць. Паглядзіце, колькі мам адмаўляюцца ад сваіх крывінак: нехта ў раддоме, нехта паазіе...
Для жанчыны важна стаць добрай маймай. Маім дочкам часта даводзілася вяртацца

Заехала неяк да дзяцей у госці. Адзін з маіх унучкаў пытаецца: «Баба, а ты дзяўчынка?» — «Вядома, дзяўчынка» — смяюся. А ён у адказ: «Значыць, цябе трэба абараняць!»

Моцная жанчына — тая, у якой няма мужчынскай аховы. Шкадую такіх: сама з іх шэрагу. Хацелася б, каб у кожнай жанчыны была магчымасць быць слабай, каб побач было моцнае мужчынскае плячо, на якое можна абалерціся. Бо вельмі складана ўсё цягнуць самай.

Прачытала ў праваслаўным часопісе артыкул, які ўразіў мяне да глыбіні душы. Ён пра ўкраіну, якой Бог даў магчымасць нарадзіць 9(!) дзяцей пасля таго, як ёй выразалі практычна ўвесь страўнік. У той жанчыны, адчуваецца, добрая душа. І чалавек ёй сустроўся такі ж, падтрымлівае ва ўсім, дапамагае, бо есці яна можа толькі лежачы.

У мужчынах цяно, як і ў любым чалавеку, прыстойнасць, сумленнасць. А да гэтага ўсё адносіцца: і вернасць, і адданасць, і разуменне адказнасці за сям'ю, якую ён стварыў.

Лепш быць адной, чым з кім папапа? Напэўна. Прынамсі я ў свой час з гэтым пагадзілася.

Людзі, на жаль, страчваюць духоўнасць. А ўсё таму, што не звяртаюцца да Бога, да Ісціны. Але без Ісціны жыццё немагчыма. Усё роўна прыходзім да таго, што душа бушуе. Замест таго, каб прыслушацца і, пакуль не позна, нешта змяніць, пачынаем заважаць тое хваляванне наркотыкамі, запіваць алкаго-

лем. Унутры ўсё гарыць, нячысцік усяліўся. Калі ў душы ёсць дабро, ты знойдзеш правільнае рашэнне ў любой сітуацыі. Але, як кажуць, адзін у полі не воін, такое дабро павінна быць і ў душы другой палавінкі.

Паважаю сваіх зяцёў, хлопчыкаў, як я іх называю. Яны зусім розныя, але абодва забяспечваюць свае сем'і самастойна, не звяртаючыся да цешчы па дапамогу. Я ім не перашкаджаю жыць, лічу, што ўмешаваць ў іх справы некарэктна. І, думаю, яны мне за гэта ўдзячныя. Але калі нешта пытаюцца, то, вядома, падказваю. Добрая цешча, гэтак жа як і свякроў, павінна быць на аддаленні.

Адпачываю ў беларускіх санаторыях, з сяброўкамі. Не люблю нікуды з'язджаць. Мне за мяжой неяк нятулына. Прылятаеш іншы раз з камандзіроўкі, самалёт садзіцца ў нашым аэрапорце — і душа радуецца, што ты ўжо дома.

Ніколі не думала пра тое, да каго хацела б быць падобнай. Заўсёды імкнулася быць проста добрым і прыстойным чалавекам. За ўсё жыццё, мне неўзабаве будзе 62, не было ніводнай двойкі, ніводнай вымовы і заўвагі, ніводнага паніжэння па пасадзе.

Выйшаўшы на пенсію, можна многае пацпець. Напрыклад, я хачу добра авалодаць камп'ютарам і больш актыўна заняцца грамадскай працай.

ПРА ПАЗНАВАЛЬНЫ ТВАР, ПЕРШУЮ КОФТУ І МАРУДЛІВАСЦЬ

Не люблю хадзіць па крамах. Бо як ні прыйдзеш, адразу падб'ягае прадавец і пачынае дагаджаць, пытаецца, што паказаць. А мне нічога не трэба, проста хачу паглядзець. Калі б так падб'ягалі да ўсіх, то гэта было б нармальна, а калі толькі да мяне, то адчуваю сябе нятулына. Яшчэ адзін мінус — пазнавальны твар, але, думаю, гэта хутка пройдзе. Ідэш, а на цябе ўсе глядзяць, шушкаюцца. Мне гэта не падабаецца, таму ў крамы стара-лася хадзіць менш. Цяпер жа прывыкаю да новага жыцця, да аўтобусаў.

Культуры ежы ў мяне няма. Чым прасцей, тым для душы лягчэй. Адно перавагу нізкакаларыйным прадуктам — так карысна для здароўя. Абы хадзіць сяджанкам і вяртацца на хуткую руку. А раней, калі дзеці жылі са мной, любіла гатаваць, прымаць дома сяброў. Зараз нічога гэтага не раблю, няма неабходнасці. І яшчэ вельмі засму-чаюся, калі прадукты псуюцца, таму адразу шмат не набываю.

Не дазваляю сабе сесці на каналу і ўключыць тэлевізар. Толькі навіны гляджу. Можна, гэта і дрэнна. Але я прывыкла, што мне заўсёды трэба нешта рабіць. Раней зяць крыві-дзіся. Казаў: «Чаму цешча радка да нас прыходзіць у госці?» Ну, а калі сам заняў адказную пасаду, то сказаў: «Цяпер я цешчу разумею».

Калі шчыра, мне больш падабаецца ездзіць на прэзднім сядзенні аўтамабіля. Але як прыйшла працаваць кіраўніком у Бела-рубанк, так адразу трэба было выконваць пратакол. За гэты час прывычалася і да задняга сядзення, і да строгіх касцюмаў. Калі бачу, што на сур'ёзную дзелавую сустрэчу нехта дазваляе сабе прыйсці без галштукі, у сарочцы з расшпіленым каўняром, не разумею гэтага. Пратакол — вельмі сур'ёзная рэч. Гэта павага да навакольных, а калі не паважаеш, не лезь у лідары.

Першую кофту я пашыла ў падарунак бабулі з дапамогай мамы, калі мне было 6 гадоў. Потым, як вырасла, гэта ўменне спатрэбілася. Калі дзеці былі малыя, нават падрацоўцаў даводзілася шыццём. І цяпер швейная машынка стаіць на бачным месцы, але... Я ўжо два месяцы, як не працую, а ў мяне няма вольнага часу.

Ніколі не магла падабраць на сябе касцюм або сукенку, каб сядзелі ідэальна — фігура нестандартная. Таму ўжо даўно купляю тканіну ў краме, а шыю ў швачкі: яна ў мяне класная, професійная ў сваёй справе. Калі іду на прымерку, пачынаю камандаваць. Яна спачатку абуралася, а цяпер жую раіцца, бо бачыць, што я разбіраюся. З абуткам бывае складаней: на малы памер нагі не заўсёды атрымаецца знайсці нешта з першага разу.

Магчыма, марудліваць у некаторых людзях прыроднай закладзена, але мяне яна раздражняе. Я сама нават па кабінце хутка хадзіла і патрабавала ад усіх падначаленых, каб хутка рухаліся (смяецца). Жыццё такое

кароткае, час бяжыць з кожным годам усё хутчэй і хутчэй, таму трэба імкнуцца шмат паспець, спяшча рабіць дабро. Пры гэтым галоўнае, каб у кожнага з нас у душы былі вера і любоў.

Да Бога я прыйшла ўжо ў сур'ёзным узросце. Мы ўсё страцім, калі страцім душу, а душа нам Госпадам дадзена. Таму калі мы хочам быць больш чыстымі, светлымі, то, вядома, будзем ісці да Бога.

ПРА МАНАСТЫР, НАДЗЮ-НАДЗЕЙКУ І СЦІПЛЫ БУКЕТ

Мая мама — майстрыха на ўсе рукі. Вечарамі, памятаю, у нас дома збіраліся дзятчаты, шлі і вышывалі пры керасінавых лямпах, спявалі. Дні народзінаў таксама святкавалі разам, стол накрывалі ўскладчыню. Ніхто не лічыў, хто колькі чаго прынес.

Цяпер чамусьці на першае месца выходзяць рэчы... Хоць, пагадзіцеся, самы галоўны падарунак — гэта дабро, якое ты нясеш у душы. Калі ж нясеш дарагі скрутак, а ў душы ў цябе чорна (маўляў, столькі (!) грошай патраціў), то ён ніколі не прынесе карысці таму, каму ты яго падаруў, а табе тым больш.

Мы часта пазбаўляем сябе жывых чалавечых зносінаў. Змяняем іх перапайкай у «Аднакласніках» і іншых сацыяльных сетках. Навошта там сядзець? Хочаш пагутарыць з чалавекам — сустрэнься! А як мы адно аднаго са святамі вінуем? Бярэ чалавек мабільны тэлефон — і ўсім запар аднолькавыя паведамленні рассылае. Атрымаеш такое смс-паведамленне, стараешся адказаць, каб не пакрыўдзіць, а потым разумееш, што ён і не заўважыць, адказалі яму ці не.

Надаўна перакладала свае рэчы і знайшла дыск... Быў у маім жыцці адзін незвычайны падарунак. Знакаміты беларускі кампазітар Ізміл Капланаў, які, на жаль, пайшоў у жыццё, у свой час прывёў мяне песню «Надзя-Надзейка». Сем гадоў таму ён зайшоў да мяне ў кабінет са старэнкім магнітафончыкам у руках, уключыў гэтую песню. Выконваў яе сам. Той дыск у мяне дагэтуль захоўваецца як памяць. Калі пачынаю ўгадваць, і зараз слёзы на вачах ад той

дабрыйні. Я ўсіх творчых людзей успрымаю, як недаступную для мяне велічыню.

Раней мне, як кіраўніку, прыносілі ў падарунак шмат букетаў кветак. Я іх заўсёды перадарвала. Здаралася, што не пакідала ніводнага букета для сябе. Як падамога, колькі грошай людзі патрацілі на кветкі, якія 1-2, ну 3 дні прастаяць і завянуць, галава кругам ідзе. Лепш бы сёканомлі і ўклалі ў добрую справу. Хапіла б аднаго сціплага букета, але падоранага мне (а не пасадзе) ад душы.

Літаральна ўчора матушка Гаўрыіла даслала мне ўласныя вершаваныя радкі (запыт-вае з тэлефона). Вось гэта вішаванне для душы. Яго ніякія кветкі не заменіць. Хоць матушка заўсёды сустракае букетам белых руж. Так бласлаўляе. Яна любіць белыя ружы і наогул кветкі. Гэта ў яе ад мамы, якая доўгі час жыла і служыла ў Жыровічах, увесь манастыр быў «расквечаны» яе рукамі. Калі выпадае камандзіроўка ў Гродна, на ноч спыняюся не ў гасцінцы, а ў матушкі Гаўрыілы, каб душу аблегчыць.

Напэўна, нічога не стала б мянцэ ў сваім жыцці. Гэта нешта з вобласці фантастыкі, а я не люблю фантазіраваць. Часам, як любі чалавек, задумваюся: а як было б, калі б... Але было б усё гэтак жа — наш лёс правды значае Госпадзё, кожнаму дае свой крыж. **Надзея ДРЫЛА.**

Слова клікала ў бой

Радок натхнёны стаў надзейнай зброяй

Мужчынскі погляд

МІЛАЕ І МУДРАЕ СВЯТА!

На пасяджэнні «Круглага стала» «Слова клікала ў бой» выступае старшы навуковы супрацоўнік Слуцкага краязнаўчага музея Валерый АЖЭЎСКІ.

Працягваецца навуковая акцыя газет «Звязда» і «Мінская праўда», Мінскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі і Мінскай абласной арганізацыі Беларускага саюза журналістаў «Слова клікала ў бой». Днямі творчы дэсант прыбыў у Слуцкі раён.

Слуцкі край, як невялікае люстэрка, адлюстравуе ў сваім лёсе ўсё гора і пакуты, якія пераносіла беларуская зямля ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Суровыя выпрабаванні спазнала і творчая інтэлігенцыя Слуцчаны — паэты і пісьменнікі са зброяй у руках уваходзілі ў склад партызанскіх фарміраванняў, дзейнічалі ў антыфашысцкім падполлі, змагаліся на перадавым, працавалі ў армейскіх газетах.

Удзельнікі акцыі мелі за мэту даведацца пра яскравыя прыклады барацьбы з акупантамі, пацучы, які ўдзел у змаганні прымалі літаратары, яшчэ раз нагадаць жыхарам Слуцкага раёна пра іх землякоў-абаронцаў.

Грунтоўна падрыхтаваліся да сумеснай працы з творчым дэсантам літаратараў супрацоўнікі Слуцкай раённай цэнтральнай бібліятэкі, дзе адбылося пасяджэнне «Круглага стала» «Слова клікала ў бой». Тут ішла размова пра лёс пісьменнікаў Слуцчаны, якія ваявалі на франтах Вялікай Айчыннай.

Вельмі цікавым прыкладам адкрыцця новых старонак вайны была названа творчасць франтавога ўрача Антона Алешкі, які ў свой час бачыў лётчыкаў эскадрылі «Нармандыя — Нёман», іх прастэрэныя пасля баявых вылетаў самалёты. Усё гэта знаходзіла месца ў сціплым франтавым дзённымі, а сёння стала каштоўнай старонкай нашай агульнай гісторыі Перамогі.

Васіль Вітка па стане здароўя не трапіў на перадавы, але не менш адказным заданнем для яго была рэдактарская праца ў выданнях для акупаваных раёнаў. Ён супрацоўнічаў з папулярнымі сатыры-

нымі часопісамі «Партызанская дубінка», «Раздвінне фашысцкую гадзіну», праўдзіва і натхнёна звяртаўся да чытача ў сваіх вершах.

Мікалая Лобана і Міхася Лазарука шануюць не толькі аматары прыгожага пісьменства, але і мовазнаўцы. Яны абодва ішлі да Перамогі доўгімі шляхамі жыцця, прымалі ўдзел у цяжкіх баях, былі паранены.

Добраахвотнікам пайшоў на фронт літаратуразнавец, крытык, фалькларыст Сцяпан Майхровіч. У 1943 годзе па асабістай просьбе быў накіраваны да партызанаў, рэдагаваў газету «Белостокская праўда».

Пад аператыўным псеўданімам «Мікіта» дзейнічаў у акупаваным Мінску Рыгор Мурашка. У час вайны ён забяспечваў падпольшчыкаў і партызанаў звесткамі пра дзейнасць гарадской управы, біржы працы, падпрэміяваў, вываз у Германію культурных каштоўнасцяў Беларусі.

Паэт Мікола Жук змагаўся разам з партызанамі атрада імя Катоўскага. Аляксей Новік быў у атрадзе імя 14 слупіцкіх партызанаў, прымаў удзел у вызваленні роднага горада. Уладзімір Праневіч з 1939 па 1951 год служыў у рэдах Савецкай Арміі. Усе яны з гонарам прайшлі выпрабаванні вайны і літаратурных творах.

Пра тое, як сёння жыве памяць пра землякоў пісьменнікаў, удзельнікаў вайны мы даведзеліся ў невялікім агра-радыку Акцэбр. Мясяцова бібліятэкарка Алена Гаркавая расказала пра сваіх чытачоў з васьмі суседніх вёсак, паказала на экране камп'ютара цікавы фільм пра дзейнасць бібліятэкі, пазнаёміла з галоўнай адметнасцю сваёй культурнай установы — тэматычнай выстаўкай, прысвечанай славу таму земляку Васілю Вітку. Пра гэтага паэта, празаіка,

драматурга, публіцыста, крытыка, перакладчыка, педагога расказвае экспазіцыя музея Акцэбрскай базавай школы. Дарэчы, выская навукальная ўстанова носіць імя Васіля Віткі.

Дзякуючы аматарам літаратурнага краязнаўства, пошукі, настаяўнікам, спецыялістам музеяў подзвіг абаронцаў Айчыны становіцца усё больш акрэсленым, поўніцца новымі фактамі, сведкамі. Усё больш становіцца вядома пра ўнёсак у агульную Перамогу тых, чыей зброяй было слова.

Юген ПЯСЕЦКІ. Фота аўтара.

На сустрэчы з вучнямі выступае удзельніца акцыі — пісьменніца Алена СТЫЛЬМАХ, адна з аўтараў новай кнігі «Радзіма. Адзінства. Перамога», якая выйшла ў Выдавецкім доме «Звязда».

На выставе ў раённай цэнтральнай бібліятэцы.

У музеі базавай школы імя Васіля Віткі.

што ж адбываецца ў тых краінах, дзе няма звычайкі афіцыйна, з кветкамі і падарункамі, адзначаць гэты дзень вясняны? Там прадставіць цудоўнага полу адчуваецца сябе абдзеленымі — як мінімум, на адно свята. Мабыць, менавіта з гэтай прычыны Хемінгуэю, каб злавіць адчуванне свята, прыходзілася з'язджаць з родных Штатаў у далёкі Парыж... Небарака, ён ледзь-ледзь не даехаў да цэнтра Еўропы, каб знайсці такое свята, якое не проста заўсёды з табой, а якое і цябе ўжо ніколі не адпусціць! Калі б Хемінгуэй хоць краем вочаў убачыў беларуса, калі б хоць раз яго адарыла ўсмешкай какетлівага мічанька, калі б прайшла яна міма яго сваёй лёгкай хадой, калыхаючы спадніцай... ён бы назаўжды застаўся ў Мінску. І стаў бы ганаровым грамадзянінам нашай сталіцы.

Ды і каму патрэбен Парыж пасля такіх усмешкаў?!.. Спраўды, беларускія мужчыны самыя шчаслівыя на свеце! Таму што вы, мільяны нашы сяброўкі, усміхаецеся нам пастаянна. І толькі нам! Можна, таму мы такія аселяныя!

Галоўнае, што наша сіла будзе вас заўсёды абараняць. Калі вы больш ніколі не паставілі яе пад сумненне, вядома ж. Дзеля вашага ж камфорту... Бо Клара Цэткін змагалася не з мужчынамі, яна змагалася за правы жанчын. А галоўнае і найкаштоўнейшае права жанчын — кіраваць мужчынамі... з дапамогай сваёй прыгажосці і слабасці.

Мая незабытная бабуля, Валяціна Андрэеўна, заўсёды казалася: «Мужчына — галава, а жанчына — шыя». Значыць, падзяляць іх нельга. І мяняць месцамі — таксама.

Са святам, мяля і мудрыя дамы!

Вадзім ЯЛФІМАЎ

ЦЕШЧА І ШЭРШНІ

З тых часоў, як мы забралі цешчу да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

Дык вось. Прыязджаем некай і бачым, што над дварыма верандамі пасліліся шэрсні. Лётаюць, гады, па двары, гудуць, як тыя бамбардзіроўшчыкі...

— Васілеўна, што так пільна цюкеуе? — пытаюся на ўсялякі выпадак.

— Ды вось думаю, зацёк, які бы спарож гэтых «кватарантаў», — адказвае цешча.

— Лепш не чапайце, — раіо гаспадыні, — а то, крый Бог, разварушыце — мала не падацца.

Жанчына сляхае, але ж як быццам не верыць мне. Тады я на поўным вэр'ёзе кажу ёй: майляў, ёсць адзін спосаб...

— Які? — ажыўляецца цешча.

— У нас жа будзе доўгая жэрдка! — працягваю.

— А як жа... Ёсць, — адказвае гаспадыня. — Ёшча, — кажа спарож гняздо?

— Не, — перапінваю, — не спяшайцеся? — А пакля ці нейкая вата ёсць?

— Ёсць... Ды навошта ж? — Трэба намагацца яе на жэрдку і прывязаць шпалагайні.

— І што — тады ўжо можна парож?

— Не... Спачатку памачыць у бензіне.

— І той смурод у гняздо? — цешча прагне расправы над «прышэльцамі»!

— Не, — перапінваю. — Тую паклю ці вату трэба спярша падпаліць...

АБО ВЯСЬЛЯ І ПРАЎДЗІВЫЯ ГІСТОРЫІ З ЖЫЦЦА ЧЫТАЧОЎ «ЗВЯЗДЫ»

ЦЕШЧА І ШЭРШНІ

Цешча да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

Дык вось. Прыязджаем некай і бачым, што над дварыма верандамі пасліліся шэрсні.

— Васілеўна, што так пільна цюкеуе? — пытаюся на ўсялякі выпадак.

— Ды вось думаю, зацёк, які бы спарож гэтых «кватарантаў», — адказвае цешча.

— Лепш не чапайце, — раіо гаспадыні, — а то, крый Бог, разварушыце — мала не падацца.

Жанчына сляхае, але ж як быццам не верыць мне. Тады я на поўным вэр'ёзе кажу ёй: майляў, ёсць адзін спосаб...

— Які? — ажыўляецца цешча.

— У нас жа будзе доўгая жэрдка! — працягваю.

— А як жа... Ёсць, — адказвае гаспадыня. — Ёшча, — кажа спарож гняздо?

— Не, — перапінваю, — не спяшайцеся? — А пакля ці нейкая вата ёсць?

— Ёсць... Ды навошта ж? — Трэба намагацца яе на жэрдку і прывязаць шпалагайні.

— І што — тады ўжо можна парож?

— Не... Спачатку памачыць у бензіне.

— І той смурод у гняздо? — цешча прагне расправы над «прышэльцамі»!

— Не, — перапінваю. — Тую паклю ці вату трэба спярша падпаліць...

АБО ВЯСЬЛЯ І ПРАЎДЗІВЫЯ ГІСТОРЫІ З ЖЫЦЦА ЧЫТАЧОЎ «ЗВЯЗДЫ»

Цешча да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

ЦЕШЧА І ШЭРШНІ

Цешча да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

Дык вось. Прыязджаем некай і бачым, што над дварыма верандамі пасліліся шэрсні.

— Васілеўна, што так пільна цюкеуе? — пытаюся на ўсялякі выпадак.

— Ды вось думаю, зацёк, які бы спарож гэтых «кватарантаў», — адказвае цешча.

— Лепш не чапайце, — раіо гаспадыні, — а то, крый Бог, разварушыце — мала не падацца.

Жанчына сляхае, але ж як быццам не верыць мне. Тады я на поўным вэр'ёзе кажу ёй: майляў, ёсць адзін спосаб...

— Які? — ажыўляецца цешча.

— У нас жа будзе доўгая жэрдка! — працягваю.

— А як жа... Ёсць, — адказвае гаспадыня. — Ёшча, — кажа спарож гняздо?

— Не, — перапінваю, — не спяшайцеся? — А пакля ці нейкая вата ёсць?

— Ёсць... Ды навошта ж? — Трэба намагацца яе на жэрдку і прывязаць шпалагайні.

— І што — тады ўжо можна парож?

— Не... Спачатку памачыць у бензіне.

— І той смурод у гняздо? — цешча прагне расправы над «прышэльцамі»!

— Не, — перапінваю. — Тую паклю ці вату трэба спярша падпаліць...

АБО ВЯСЬЛЯ І ПРАЎДЗІВЫЯ ГІСТОРЫІ З ЖЫЦЦА ЧЫТАЧОЎ «ЗВЯЗДЫ»

Цешча да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

ЦЕШЧА І ШЭРШНІ

Цешча да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

Дык вось. Прыязджаем некай і бачым, што над дварыма верандамі пасліліся шэрсні.

— Васілеўна, што так пільна цюкеуе? — пытаюся на ўсялякі выпадак.

— Ды вось думаю, зацёк, які бы спарож гэтых «кватарантаў», — адказвае цешча.

— Лепш не чапайце, — раіо гаспадыні, — а то, крый Бог, разварушыце — мала не падацца.

Жанчына сляхае, але ж як быццам не верыць мне. Тады я на поўным вэр'ёзе кажу ёй: майляў, ёсць адзін спосаб...

— Які? — ажыўляецца цешча.

— У нас жа будзе доўгая жэрдка! — працягваю.

— А як жа... Ёсць, — адказвае гаспадыня. — Ёшча, — кажа спарож гняздо?

— Не, — перапінваю, — не спяшайцеся? — А пакля ці нейкая вата ёсць?

— Ёсць... Ды навошта ж? — Трэба намагацца яе на жэрдку і прывязаць шпалагайні.

— І што — тады ўжо можна парож?

— Не... Спачатку памачыць у бензіне.

— І той смурод у гняздо? — цешча прагне расправы над «прышэльцамі»!

— Не, — перапінваю. — Тую паклю ці вату трэба спярша падпаліць...

АБО ВЯСЬЛЯ І ПРАЎДЗІВЫЯ ГІСТОРЫІ З ЖЫЦЦА ЧЫТАЧОЎ «ЗВЯЗДЫ»

Цешча да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

ЦЕШЧА І ШЭРШНІ

Цешча да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

Дык вось. Прыязджаем некай і бачым, што над дварыма верандамі пасліліся шэрсні.

— Васілеўна, што так пільна цюкеуе? — пытаюся на ўсялякі выпадак.

— Ды вось думаю, зацёк, які бы спарож гэтых «кватарантаў», — адказвае цешча.

— Лепш не чапайце, — раіо гаспадыні, — а то, крый Бог, разварушыце — мала не падацца.

Жанчына сляхае, але ж як быццам не верыць мне. Тады я на поўным вэр'ёзе кажу ёй: майляў, ёсць адзін спосаб...

— Які? — ажыўляецца цешча.

— У нас жа будзе доўгая жэрдка! — працягваю.

— А як жа... Ёсць, — адказвае гаспадыня. — Ёшча, — кажа спарож гняздо?

— Не, — перапінваю, — не спяшайцеся? — А пакля ці нейкая вата ёсць?

— Ёсць... Ды навошта ж? — Трэба намагацца яе на жэрдку і прывязаць шпалагайні.

— І што — тады ўжо можна парож?

— Не... Спачатку памачыць у бензіне.

— І той смурод у гняздо? — цешча прагне расправы над «прышэльцамі»!

— Не, — перапінваю. — Тую паклю ці вату трэба спярша падпаліць...

АБО ВЯСЬЛЯ І ПРАЎДЗІВЫЯ ГІСТОРЫІ З ЖЫЦЦА ЧЫТАЧОЎ «ЗВЯЗДЫ»

Цешча да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

ЦЕШЧА І ШЭРШНІ

Цешча да сябе ў горад, не дом у вёсцы... выбіраем хіба раз на год, калі бяром адпачынак.

Дык вось. Прыязджаем некай і бачым, што над дварыма верандамі пасліліся шэрсні.

— Васілеўна, што так пільна цюкеуе? — пытаюся на ўсялякі выпадак.

— Ды вось думаю, зацёк, які бы спарож гэтых «кватарантаў», — адказвае цешча.

— Лепш не чапайце, — раіо гаспадыні, — а то, крый Бог, разварушыце — мала не падацца.

Жанчына сляхае, але ж як быццам не верыць мне. Тады я на поўным вэр'ёзе кажу ёй: майляў, ёсць адзін спосаб...

— Які? — ажыўляецца цешча.

— У нас жа будзе доўгая жэрдка! — працягваю.

— А як жа... Ёсць, — адказвае гаспадыня. — Ёшча, — кажа спарож гняздо?

— Не, — перапінваю, — не спяшайцеся? — А пакля ці нейкая вата ёсць?

— Ёсць... Ды навошта ж? — Трэба намагацца яе на жэрдку і прывязаць шпалагайні.

— І што — тады ўжо можна парож?

— Не... Спачатку памачыць у бензіне.

— І той смурод у гняздо? — цешча прагне расправы над «прышэльцамі»!

— Не, — перапінваю. — Тую паклю ці вату трэба спярша падпаліць...

Янушковіцкі сельскі ісполнительны комітет прыводзіць аўкцыён па продажы сельскіх участкаў у сабласнасць грамадзянам Рэспублікі Беларусь для абслужвання аднокватэрных жылых домаў.

Table with 6 columns: № п/п, Адрес земельного участка, Площадь земельного участка, Наименование инженерных сетей, Начальная цена (бел. рублей), Задаток (бел. руб.), Расходы по документации.

УП «Мінскі гарадскі цэнтр нерухомай маёмасці» СООБЩАЕ А ВНЕСЕНИИ СЛЕДУЮЩИХ ДОПОЛНЕНИЙ в извещении о проведении 16 марта 2015 года повторного аукциона с условиями № 06-У-15 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

В связи с поступившим заявлением о признании безвестно отсутствующим БОРБУТА Олега Николаевича, 15 июня 1969 года рождения, проживающего в г. Минске по улице Искальева, дом 18, квартира 30, суд Заводского района г. Минска обращается с просьбой ко всем гражданам и юридическим лицам, располагающим сведениями о Борбуге Олеге Николаевиче, сообщить их в суд Заводского района г. Минска по адресу: г. Минск, пр-т Партизанский, 75а-32, в течение 2-х месяцев с момента публикации объявления.

Центр Промышленной Оценки. Организация аукционов. Оценка всех видов имущества. Извещении о проведении аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Клецкий мехзавод» (продавец) по продаже доли в праве собственности (1/2) на здание одноэтажного кирпичного оштукатуренного склада с домом охотника.

Острошицкий сельский исполнительный комитет проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания жилых домов.

г. Клецк. 09 апреля 2015 года. ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ЗАГОТОВКИ И (ИЛИ) ЗАКУПКИ ВИНОГРАДНОЙ УЛИТКИ. Территория, на которой предоставляется право на заготовку и (или) закупку виноградной улитки.

Лот № 1. МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ КОМПЛЕКС, расположенный по адресу: г. Минск, ул. Дамбровская, 10, в составе: Гараж с административно-бытовыми помещениями, общ. пл. 2 523 кв.м, инв. № 500/С-62124, 1983 г.г. (в т.ч. дворовое сооружение: проезд с бордюром 0,16, общ. пл. 5019 кв.м; площадки, откосы, лестница, подпорные стенки; ограждение; ворота, калитка); Транспортная проходная, общ. пл. 30,8 кв.м, инв. № 500/С-62125, 1978 г.г. (в т.ч. навес); Зарядная станция, общ. пл. 44,8 кв.м, инв. № 500/С-62126, 1978 г.г.; Склад, общ. пл. 55,1 кв.м, инв. № 500/С-62127, 1989 г.г.; Склад обменного фонда, общ. пл. 413 кв.м, инв. № 500/С-62128, 1989 г.г.; сети связи, инв. № 28543; трубопровод теплоснабжения, инв. № 55807; сети электроснабжения к гаражу, инв. № 28544; кран-балка, инв. № 15644; кран-балка, инв. № 14886; электроталь, инв. № 16651; электроталь, инв. № 16721; монорельс, инв. № 55988; мачта осветительная инв. № 101039; эстакада для обслуживания лифта, инв. № 41823.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА – ДМИТРОВИЧСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ. № лота, Местоположение земельного участка, Кадастровый номер, Площадь земельного участка, Целевое назначение земельного участка, Назначения земельных участков в соопе с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества, Характеристика расположенных на участке строений, инженерных коммуникаций, Начальная цена объекта, руб., Сумма задатка, руб., Сумма подлежащая возмещению затрат на оформление и регистрацию участка, руб.

Лот № 2. АДМИНИСТРАТИВНО-СКЛАДСКОЙ КОМПЛЕКС, расположенный по адресу: г. Минск, ул. Припычского, 62, в составе: Здание административно-бытового корпуса (Литер Ж 4/к), общей площадью 613,3 кв.м, инвентарный номер 500/С-31573 (кирпичное 4-этажное, 1992 г.г.); Здание складского корпуса – финский модуль № 1 (Литер Д 1/м), общей площадью 873 кв.м, инвентарный номер 500/С-31574 (металлический (панели из профнастила), 1992 г.г.); Здание административно-бытового корпуса № 2 (Литер Г 4/к), общей площадью 799 кв.м, инвентарный номер 500/С-31575 (кирпичное 4-этажное, 1992 г.г.); Здание сборного корпуса-финский модуль № 2 (Литер Е 1/М), общей площадью 1389 кв.м, инвентарный номер 500/С-31570 (металлический (панели из профнастила), 1992 г.г.).

ЖАНЧЫНЫ Беларусі — хто яны? Адкуль, з якога далёкага прасочваюцца рысы іх постацяў, іх лёсы, іх уклад у гісторыю народа, які тысячагоддзямі жыве на землях сучаснай Беларусі? Аснова нацыі, галоўная частка народа, якая ўвесь гэты час ахоўвае край ад пакуратых гістарычных зломаў, якая пакінула і працягвае пакідаць свой адметны след у гісторыі, у культуры роднай зямлі.

Ёсць жанчыны, якіх нельга катэгорычна аднесці да той або іншай нацыі — настолькі яны маштабныя. Такай была, скажам, славуцкая Соф'я Кавалевская, урадніца Беларусі, рускі матэматык. Такай была і Аляксандра Міхайлаўна Калантай, руская рэвалюцыянерка. Корні яе таксама адсюль — з Міншчыны.

Яна ярка праявіла сябе ў бурныя рэвалюцыйныя гады, зрабіла выдатную кар'еру: ПЕРШАЯ ў свеце жанчына-дыпламат, жанчына-міністр. Нарадзілася Аляксандра Міхайлаўна ў сям'і выхадца з беларускай шляхты Міхаіла Дамантовіча (Мінская губерня). У ЦК партыі большавікоў яна была ўведзена ў 1917 годзе, 1923 год заставіла яе ўжо на дыпламатычнай службе — яна паўпрад і гандлёвы прадстаўнік СССР у Нарвегіі і Мексіцы, а праз некаторы час — пасол у Швецыі (1930—1945). Таксама прымавала актыўны ўдзел у рабоце Лігі Нацый — з 1934-га па 1939 год. Заўзятая феміністка, яна напісала некалькі кніг пра жаночае раўнапраўе, пра сям'ю, пра рэвалюцыйны рух.

Бацька нашай гераіні — генерал ад інфантэрыі Міхаіл Аляксеевіч Дамантовіч (1830—1902). Бліскучы афіцэр, выдатна адукаваны, адданы айчыне служак. Маці, Аляксандра Масаліна-Мравінская, нарадзілася ў Фінляндыі ў сям'і простага селяніна. Яе бацька разбагацеў, прадаўшы драўніну.

Шлюб двараніна Дамантовіча і закаханай ў яго сялянкі для XIX стагоддзя — падзея не шэраговая. Справа пагаршала яшчэ тое, што Аляксандра Мравінская закахалася ў Дамантовіча, калі ўжо была замужам. У яе меліся дзеці, і яна з вялікай цяжкасцю атрымала развод.

Усё гэта ўяўляла сабой несправядлівы з'яву і спарадзіла шмат плётак і размоў у грамадстве. Але ж у любым выпадку сувязь бацькоў, у аснове якой ляжала вялікае і чыстае пачуццё, адбілася ў пэўнай ступені на светапоглядзе юнай Сашы. Бацькі парушылі нормы грамадства, якія існавалі спакон веку, кінуты ім выклік. Іх дачка, маючы перад вачыма жывы прыклад, зрабіла ў далейшым прыблізна тое ж, толькі пайшла значна далей у сваіх пампках, жаданнях і ўяўленнях аб шлюбе.

Адносінны ў дзяўчынкі з бацькам былі вельмі добрыя. Менавіта ад яго яна атрымала ў спадчыну аналітычны склад розуму, а таксама цікавасць да гісторыі і палітыкі. З маці стасуны складалі крыху іншыя. Тая прапавядала ад дачкі дысцыпліны і парадку. Маленькая Шура прыйшла з самых першых гадоў жыцця прыбрацца за сабой цапкі, акуратна складваць адзенне перад сонам і паважліва ставіцца да старэйшых, незалежна ад іх становішча ў грамадстве.

Яе стрыечнай сястрой ад першага шлюбу маці была Яўгенія Мравінская (1864—1914) — славуцкая оперная спявачка (у замужжы Карыбут-Дашкевіч). Сама ж Шура да вакалу ніякіх здольнасцяў не мела. Але ўсё ж валодала пэўнай музыкальнасцю, бо замежныя мовы даваліся дзяўчыне вельмі лёгка. Саша дасканалавывучыла французскую, англійскую, практычна з маленства ведала фінскую, свабодна размаўляла па-нямецку.

Скончыўшы гімназію, хацела працягнуць вучобу па ўніверсітэце, але маці катэгорычна забараніла ёй гэта рабіць. Яна заявіла, што маладой дзяўчыне трэба думаць пра ўдалае замужжа, а не забіваць сабе галаву рознымі радыкальнымі ідэямі, якіх існуе вялікая колькасць у сценах вышэйшых навучальных устаноў. Таму Шура здала іспыты і атрымала сяртыфікат школьнай настаўніцы, чаго, па разуменню маці, было цалкам дастаткова для жыцця.

Аляксандра пастаянна знаходзілася пад строгім наглядам маці, таму паводзіла сябе сціпла і стрымана. У 1890 годзе дзяўчына пазнаёмілася з Уладзімірам Людвігавічам Калантаем. Гэта быў афіцэр, які толькі-толькі атрымаў званне паручніка. Ён з'яўляўся слухачом Мікалаеўскай інжынернай акадэміі.

Малады чалавек не меў багатай спадчыны. Бацька яго па нацыянальнасці быў паліак і ўдзельнічаў у паўстанні 1863 года. За гэта яго высылілі з сям'і ў Сібір. Пасля заканчэння тэрміну высылкі сям'я пераехала жыць у Тыфіс. Менавіта ў гэтым горадзе Уладзімір Калантай і пачаў сваю бліскучую ваенную кар'еру. Аляксандра Дамантовіч прыходзілася яму траюрадным сястрой па матчынай лініі.

Роднасная сувязь давала нагоду Уладзіміру часта наведваць дом генерала Дамантовіча, так што з Шурай малады чалавек бачыўся рэгулярна. Скончыўшы гэтыя сустрэчы ўземамным каханнем. Дзяўчына знайшла ў сабе мужнасць перагаварыць з маці. Яна заявіла, што любіць Уладзіміра Калантаю і хоча стаць яго жонкай.

У душы маці разумева дачку, але катэгорычна выступіла супраць шлюбу. Прэтэндэнт на руку яе дачкі быў бедны, як царкоўнае мыш. Пражыць на зарплату паручніка ўдвай — гэта лічылася неймаверным. Шура сказала, што пойдзе працаваць сама.

На гэта маці скептычна хмыкнула і зазначыла: «Табе — працаваць?! Ты нават не можаш заслаць свой уласны локж, каб ён выглядаў акуратна і ахайна. Ты гуляеш па доме, як прынца, і ніколі не дапаможаш служучым у іх прачы. Ты ўвесь час знаходзішся ў мараж, як і твая бацька, і ўвесь час забываеш кнігі на сталах і на крэслах...»

Пасля гэтай размовы бацькі адравілі Аляксандру ў працяглую паездку па еўрапейскіх краінах. Яны спадзяваліся, што дачка забудзе паручніка і знойдзе сабе з часам годнага жаніха. Але расстанне не прытуліла пачуцці маладых людзей. Яны ўсё ж паханіліся ў 1893 годзе. Бацькі дзяўчынцы далі згоду на шлюб. Немаважнае роллю ў гэтым адыграла чарговае званне — штабс-капітана, якое Уладзімір атрымаў у 1892 годзе, усяго праз два гады пасля прысваення яму звання паручніка.

У 1894 годзе ў маладой сям'і нарадзіўся хлопчык. Назвалі яго Міхаілам. Але сямейная ідэя працягвалася ўсяго пяць гадоў. Пакулы муж паспяхова рабіў ваенную кар'еру (у 1895 годзе атрымаў чын капітана), яго жонка з галавой ахвотна ўступіла ў тую гады рэвалюцыйныя плыні.

Пачыналася ўсё бяскрыўдна. У той час лічылася добрым тонам не толькі ў Расіі, але і ва ўсім свеце аказваць пасильную дапамогу рабочым. Скажам, тыя ж багатыя амерыканскія цэльныя месцамі жылі ў працоўных кварталах, вывучачычы нормы і побыт самых бедных слабых насельніцтва і дапамагаючы ім. Рускія паненкі да таго ж даходзілі. У жыльня баракі яны зазіралі эпізодычна, але тое, што бачылі там, прыводзіла іх у жах.

Трэба адразу сказаць, высокакваліфікаваныя рабочыя атрымлівалі ў царскай Расіі вельмі небагаты грошы. Яны мелі магчымасць аплываць прасторныя кватэры і навучаць сваіх

Адкрыты заклік да ўзброенага паўстання праграваў, як мінімум, высылка ў Сібір.

У Еўропе Аляксандра Міхайлаўна вяла актыўнае жыццё. Яна ездзіла па розных краінах і наладжвала сувязі з мясцовымі сацыял-дэмакратамі, пазнаёмілася з Розай Люксембург і Карлам Лібкнехтам, заснавальнікамі Камуністычнай партыі Германіі. Гэта былі сапраўды мужныя, ідэйныя амагары за сваю справу.

Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі большавікі ўзялі ўладу ў свае рукі. Ужо праз два дні яны выбралі Саўнаркам — найвышэйшы кіраўнічы орган дзяржаўнай улады. Старэйшій стаў Ленін.

Аляксандра атрымала пасаду народнага камісара дзяржаўнай апекі. Гэтая пасада міністрская. Калантай заімавала яе да сакавіка 1918 года.

ШТО ж асабістае жыццё? У гэты час Аляксандра Міхайлаўна пазнаёмілася з палыміям рэвалюцыянерам і большавіком Паўлам Яфімавічам Дыбенкам. Яго ў Савецкай Расіі кожны ведаў. Менавіта ён аддаў загад легендарнаму матросу Жалызняку разгнаць Установаў сход. Той выйшаў у прэзідыум і сказаў гістарычную фразу: «Каравул стаіміся».

Менавіта Павел Яфімавіч узначаліў першую атрады Чырвонай Арміі, якія вярні бой пад Псковам і Нарвай 23 лютага 1918 года.

Свой баявы шлях Дыбенка пачаў матросам Балтыйскага флоту на штырфым караблі «Дзіна». У чым правініўся будучы рэвалюцыянер, не разумею. Але ідэолагічна, што гэта ніяк не было звязана з падполнай рэвалюцыйнай дзейнасцю, бо такі факт біяграфіі слядунага наркма ўсюды замоўчваецца.

Павел Яфімавіч з'яўляўся ініцыятарам антываеннага выступлення матросав на лінкеры «Імператар Павел I» у 1915 годзе. За гэтае паруханне прысягі Дыбенку пасадзілі ў турму на 6 месяцаў. Затым палыміянага змагара за ішчасце народа адравілі на фронт. Навошта гэта зрабілі — не разумею. Дыбенка не ваваў, а займаўся антываеннай большавіцкай агітацыяй. Мабыць, ён так «дастаў» камандзіраў, што яго энду арыштавалі і пасадзілі ў турму. Свабоду няўрымсліваму змагару прынесла Лютаўская рэвалюцыя. Ужо 30 красавіка створаны Цэнтрапалт — матроскі орган улады. Яго старэйшій і стаў Дыбенка. Ён засяродзіў у сваіх руках усю уладу на Балтыйскім флоце.

Аляксандра Міхайлаўна пазнаёмілася з Дыбенкам ціхім красавіцкім вечарам. Яна вступіла з яркай палыміянай прамавай, а яе шчыльнай сцяной акружалі матросы. Нечакана сінія прыгожыя вочы жанчыны сустрэліся з упэўненым і пільным позірмак. На яе глядзеў прыгажур брутэт. Высокі рост, атлетычны целасклад, гарачыя чорныя вочы. Сэрца прафесійнай рэвалюцыянеркі здрыгнула. Яны паабраілі афіцыйным шлюбам. Гэты запис з'яўляецца першым у кнізе актаў грамадзянскага стану маладой дзяржавы рабочых і сялян.

Быўшы на міністрскай пасадзе, Аляксандра Міхайлаўна займалася пытанямі мацярства і дзяцінства. Сама яна, праўда, сваёго сына бачыла рэдка, эпізодычна, выхаваннем ніколі не займалася. Затое ўвесь час думала пра дэбро для ўсяго чалавецтва. Наркам дзяржаўнай апекі была вельмі рашучай асобай. Ёй патрабавалася памшканне пад Дом інвалідаў. Дзе яго ўзяць? Яе палыміяны рэвалюцыйны позірк

пісала: «Неабходна шырока расчыніць перад жанчынай браму паўнаватрасага жыцця. Трэба загартваць яе сэрца і волю. Пара нарэшце навучыць жанчыну глядзець на каханне не як на аснову жыцця, а як на сродак, здольны выліць сваё сапраўднае Я».

Дарчы, усё сваё жыццё, ад дзявоцтва і да смерці, Аляксандра Міхайлаўна жыла дзённікі. У адны яна запісвала свае думкі, у іншыя — храналогію падзей, у трэцяя заносіла характарыстыкі на таварышаў па партыі і на палітычных апанентаў. Так што ўвесь яе лёсавызначальны шлях — як на далоні.

Так, Аляксандра сустракалася з мужчынамі, але яна была свабоднай жанчынай, хоць і працяглы час неразведанай. У яе жыцці былі як працяглыя раманы, так і эпізодычныя адносінны. Самая доўгая сувязь працягвалася з Аляксандрам Гаўрылавічам Шляпнікавым. Гэта быў рэвалюцыянер, найбліжэйшы палпечнік Леніна. Ён быў маладзейшы за Аляксандру на 13 гадоў. Яна ўвогуле аддавала перавагу мужчынам маладзейшым за сябе па ўзросце. Праўда, і сама выглядала значна маладзей за свае гады. Старанна сачыла за знешнасцю, любіла модна апаранаца.

Знаходзячыся ў блізкіх адносінах са Шляпнікавым, зусім не лічыла сябе чымсьці звязанай, а выжываў прыцягвалі моцныя, выдатныя і вальвыя асобы. Такіх сярод рэвалюцыянераў было дастаткова. Лёгка разрывава адносінны. Прычым заўсёды з'яўлялася ініцыятаркай. Яе любімая фраза ў тыя гады: «ду на разрыў».

Можа быць, такімі паводзінамі яна і разбівала нечае сэрца. Але што вы хочаце — фемінізацыя. Супраць яе чар не выстаўляў нават Карл Лібкнехт. Аляксандра зацывалася ім як яркім рэвалюцыянерам. Але сувязь была мілалётнай...

Такім чынам, 1917 год. Змяняльная дата ў гісторыі Расійскай дзяржавы. Адрачэнне імператара ад прастола, Лютаўская і Кастрычніцкая рэвалюцыі. Час распаду і надзей.

Аляксандра Міхайлаўна прыехала ў Петраград адразу ж пасля Лютаўскай рэвалюцыі. Яна стала членам выканаўчага камітэта Петраградскага савета. У ліпені месяцы праходзіў членам ЦВК ад партыі большавікоў. З першых дзён рэвалюцыі яна непарўнна звязва сябе з Леніным і яго акружэннем.

У жанчыны былі велізарны стаж падпольнай працы і палітычнае чуццё. Яна была глыбока пераканана, што апошняе слова будзе за большавікамі. У канцы ліпеня Аляксандру Міхайлаў-

ну арыштоўваюць па падазранні ў шпіянажы на карысць нямецкай разведкі. Па іншай версіі, яе арышт звязаны з заклікам не выконваць рашэнні Часовага ўрада. Але ў той час у сталіцы існавала двоеўладдзе. Дзяржаўныя рашэнні ігнаравалі ўсе, каму толькі хацелася, без усялякіх заклікаў. Так што першая версія з'яўляецца больш праўдападобнай.

У жніўні праходзіў VI з'езд РСДРП. Калантай завочна выбрала членам ЦК партыі. Яна была адзінай жанчынай, якая ўвайшла ў гэты важны орган улады. Толькі даўняя сяброўка Алена Стасова і Варвара Якаўлева сталі кандыдатамі ў члены ЦК. Астатнія ўсе — мужчыны: Сталін, Свядрлоў, Ленін, Троцкі, Рыкаў, Дзяржынскі, Зіноўеў, Каменеў, Берзін, Бухарын.

Дэпутаты з'езда аднагалосна вынеслі рашэнне, якое забараніла Леніну з'яўляцца на суд Часовага ўрада. Ільіча абвінавачвалі ў шпіянажы, ён знаходзіўся ў глыбокім падполлі. Улада Часовага ўрада з кожным днём слабела. Гэта пачынала адбывацца на судовых і следчых органах. Арыштываньня, звязаньня з палітычнымі партыямі, беспераходна пакадзілі турэмныя сцены. Аказалася на волі і Аляксандра Калантай.

Ужо 23 кастрычніка яна прыняла актыўны ўдзел у пасяджэнні ЦК РСДРП. На ім разгледжана пытанне аб узброеным паўстанні. Аляксандра глядзела на сваіх палпечнікаў і разумела, што трапіла ў патрэбную каманду. Адрэз пасле пасяджэння ЦК Аляксандра прыняла актыўны ўдзел у рабоце І з'езда Саветаў рабочых і салдацкіх дэпутатаў. Яна засядае ў прэзідыуме гэтага органа ўлады. Дэпутаты, якія сядзелі ў зале, у асноўным прадстаўля-

Пасол Савецкага Саюза. Нарвегія, 1923.

велізарная тэрыторыя, якая ахоплівала поўдзень Украіны. Жыў ён у славетным горадзе Адэса. Пасля ішоў у асабняку, рэзкізаваным і эксплуатаваў працоўнага класа імем рэвалюцыі. І тут з крышталёна чыстым большавіком адбыўся канфуз. Назломны камуніст завёў інт-

рыжку з маладзіцай. Адэса заўсёды славілася прыгожымі дзяўчатамі, вось і Дыбенка не змог выстаяць. І трэба ж такому здарыцца, што менавіта ў той час, калі Павел Яфімавіч прывёў дамоў сяброўку, у асабняку з'явілася... Калантай, якая нечакана прыехала ў Адэсу.

І не патлумачыць жа жонцы, што займаецца з маладым пакаленнем палтыка-асветніцкай работай. Але смелы і знаходлівы быў большавік Дыбенка. Выпрастаў ён на ўвесь свет выдатны рост, а затым, не скажушы ні слова, падняўся па лесвіцы на другі паверх. Прайшоў некалькі секундаў, і пачуўся гук стрэлу. Аляксандра кінутася наверх. Павел Яфімавіч ляжаў недалёка ад лесвіцы. Куля прайшла скрозь левую частку грудзей, не закранушы сэрца. Праз некалькі дзён урач, які лячыў баявога камандзіра, па скарэце сказаў Аляксандры, што Дыбенка проста адцягнуў скуру на баку і прастрэліў яе. Такім чынам, ён імітаваў самагубства, не нахэсны сабе сур'ёзнай шкоды.

У душы нашай гераіні адбыўся надлом. Раптам яна адчула, што не любіць гэтага чалавека. У сваім дзённіку ашуканая жанчына напісала: «Неадкладна выпрастайся, Калантай. Не дазваляй яму таптаць сваю годнасць. Ты не жонка, ты — горды чалавек».

Пасля гэтага Аляксандра неадкладна пакінула Адэсу. Паўла яна пакінула записку: «Паміж намі ўсё скончана. Я еду ў Маскву. Ты можаш рабіць, што хочаш. Тваё жыццё мяне больш не цікавіць». Дыбенка не хацеў мірыцца са страй. Ён пісаў Аляксандры доўгія лісты, гаварыў пра каханне, але тая на іх не адказвала. У 1923 годзе, калі Аляксандра Міхайлаўна ўжо працавала ў Нарвегіі, былы муж нечакана прыехаў да яе. Гэта была яго адчайная спроба аднавіць сям'ю. Але Калантай на аднаўленне адносін не пайшла. Яна толькі лікні раз пераканалася, што стала абсалютна халоднай да гэтага чалавека. Павел Яфімавіч вярнуўся ў Расію ні з чым. Больш яны ніколі не бачыліся.

ТРАПІЎШЫ на дыпламатычную працу, Аляксандра Міхайлаўна дзіўна змянілася. Яна «патушыла» свой палыміяны рэвалюцыйны позірк, назаўжды забылася на чорную камісарскую скуранку. У яе манерах з'явілася вытанчанасць і арыстакратызм. Знешні вобраз удала дапоўніў старанна падбараны гардэрборт. Веданне многіх воў таксама было вярлікім плюсам. А ў спалучэнні з выдатным розумам усё гэта рабіла Калантай респектабельнай дамай і выдатнай суразмоўцай. Так што Краіна Саветаў не пралічылася, накіраваўшы яе за мяжу.

У Нарвегіі Аляксандра Міхайлаўна прапрацавала з 1923-га па 1926 год у якасці паўнамоцнага прадстаўніка. Яна прыклала максімум намаганняў дзеля ўсталявання добрасуседскіх адносін паміж двюма краінамі. У 1926 годзе была адпраўлена на дыпламатычную працу ў Мексіку. У гэтай краіне яна наладзіла кантакты з мясцовымі камуністамі і нямала зрабіла для

рэвалюцыйны позірк, назаўжды забылася на чорную камісарскую скуранку. У яе манерах з'явілася вытанчанасць і арыстакратызм. Знешні вобраз удала дапоўніў старанна падбараны гардэрборт. Веданне многіх воў таксама было вярлікім плюсам. А ў спалучэнні з выдатным розумам усё гэта рабіла Калантай респектабельнай дамай і выдатнай суразмоўцай. Так што Краіна Саветаў не пралічылася, накіраваўшы яе за мяжу.

У адзін з прыездаў у Маскву яе выклікаў наркам унутраных спраў Яжой. Калантай, ідучы да яго, дувалася пра арышт свайго былога сябра Шляпнікаві і нават не спрабавала дапамагчы, разумела — бэссэнсоўна. Яго расстралялі ў 1937 годзе. Потым арыштывалі Дыбенку — як «удзельніка ваенна-фашысцкай змовы» і расстралялі ў ліпені 1938 года. «Жыць — жудасна», — пісала Калантай. Рыхтавалася справа аб «здрадніках-дыпламатах», у спісе было і яе прозвішча. Але гучнага працэсу не было, дыпламатаў «прыбіралі» ціха. Калантай ацалела.

У 1945 годзе група дэпутатаў нарвежскага Стортынга (парламента) вышліла вылучыць кандыдатуру А.М. Калантай на атрыманне Нобелеўскай прэміі міру. Іх падтрымалі дэпутаты шведскага рыксдага. Жаночы сакратарыят Нарвежскай рабачай партыі, Сацыял-дэмакратычны саюз жанчын Швецыі, Радыкальны саюз жанчын Швецыі, многія грамадскія дзеячы Нарвегіі і Швецыі, якія карысталіся шырокай вядомасцю. Але Нобелеўскі камітэт не ўдастоіў Аляксандру Міхайлаўну гэтага омагу.

Няма магчымасці, на жаль, спыніцца на літаратурна-публіцыстычнай дзейнасці Калантай, якая была неад'емнай часткай яе партыйнай і дзяржаўнай работы. Яна — аўтарка шматлікіх кніг і артыкулаў, рэдактарка часопіса «Работница», друкавалася ў шматлікіх замежных сацыялістычных і дэмакратычных выданнях, якія выходзілі на розных мовах у Германіі, Францыі, Даніі, Швецыі, Нарвегіі, Амерыцы, Швейцарыі.

Натуральна, калі яна была на дыпламатычнай працы, часу для журналістыкі не заставалася. Аляксандра Міхайлаўна скардзілася на яго недахоп: «Мне часта хочацца выключыць тэлефон, сеці за пісьмовы стол і ўсё, у чым я ўдзельнічала, усё, што бачыла, занесці на паперу. Але дзе ўзяць час? Ноты, даклады, адпраўка дыпшошты, інтэрв'ю, прыёмы, сустрэчы без канца і без канца!»

На схіле гадоў Аляксандра Міхайлаўна працавала над сваім велізарным архівам. Яна адпраўвала свае матэрыялы, рыхтуючы іх для публікацыі. Так з'явілася «Дыпламатычныя дзённікі». Яны ўяўляюць сабой важнае гістарычнае сведчанне савецкага паўпрада, які знаходзіўся ў цэнтры значных падзей міжнароднага жыцця 20-40 гадоў XX стагоддзя.

У 1945-м, у год вялікіх перамог, у яе здарыўся інсульт. Перастала працаваць левая рука і нага. Ёй далі прасторную кватэру на Малой Калужскай вуліцы. Зусім побач знаходзілася вуліца Першы Данскі праезд. Па іроніі лёсу частка гэтай вуліцы пераймаючы ў вуліцу імя Алены Стасовай. Гэта тая самая Алена, якая ў далёкіх 90-я гады XIX стагоддзя далучыла Аляксандру да рэвалюцыйнай дзейнасці.

Аляксандра Міхайлаўна пакінула гэты свет 9 сакавіка 1952 года, не дажыўшы пяці дзён да васьмідзесяцігоддзя. У сваім дзённіку незадоўга да смерці яна напісала: «Я любіла жыццё і вельмі хацела быць ішчаслівай».

Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

АЛЯКСАНДРА КАЛАНТАЙ: жанчына, якая любіла жыццё

(1873—1966). Стасова, тады яшчэ маладая дзяўчына, была цесна звязана з Надзеяй Крупскай, Уладзімірам Ульянавым, Юліем Мартавым і іншай публікай, добра вядомай паліцыі. Усе яны былі прыкладна аднагодкамі, вылучаліся празмернымі амбіцыямі і былі, па сутнасці, новымі парасткамі рэвалюцыянераў, якія ставілі сваёй першарядовай задачай зваржэнне існуючага ладу.

Калі б бацькі і муж Шурачкі даведаліся, у якую яна трапіла кампанію, то ў іх валасы б ўсталі дуба ад жаху. Але дзяўчына ім пра сваіх новых знаёмых нічога не расказвала. Яна нават не падзялілася інфармацыяй з сястрой Жэняй.

Алена Стасова вельмі хутка ўцягнула Аляксандра Калантай у сваю рэвалюцыйную дзейнасць. Яна стала выкарисцоўваць Шуру ў якасці кур'ера: тая вазіла нейкія пасылкі, лісты, забароненую літаратуру розным невідомым асобам. Пры сустрэчах выкарисцоўваўся пароль. Маладой, неспрактываваанай дзяўчыне усё гэта ўяўлялася вельмі рамантычным. Яна усё больш і больш апускалася ў ір рэвалю-

Пасяджэнне Саўнаркама. Петраград, 1917. Аляксандра Калантай сядзіць побач з Леніным. За яе спінай стаіць Сталін. Справа ад Леніна — яе муж П. Дыбенка. Крайні злева — А. Шляпнікаў.

цыйнай плыні і практычна закінула выхаванне свайго дзіцяці.

Скончылася ўсё жудасна: Шура ў 1898 годзе кіннула мужа з дзіцем і з'ехала ў Цюрых (Швейцарыя). У гэтым горадзе яна стала вядучаца эканаміку, наведваючы семінары нямецкага марксіста і эканаміста, прафесара Генрыха Геркнера.

Нельга сказаць, што раньне кінучь сям'ю далоса Шуры лёгка. Яна доўга вагалася, плакала, але новыя знаёмцы ўжо цалкам захапілі маладую жанчыну сваімі ідэямі. Аляксандра не магла выравацца з заганага кола, ды ёй бы ўжо і не дазволілі. Яна рассталася з мужам, афіцыйна ж развод аформілі толькі 5 мая 1916 года.

Пасля Цюрыха Аляксандра наведвала Вялікабрытанію, дзе завязала цеснае сяброўства з прадстаўнікамі лейбарысцкай партыі. У Расію яна вярнулася ў 1899 годзе і адразу ўступіла ў стварэнню год таму ў Мінску партыю РСДРП. Такім чынам, яна цалкам парвала з мінулым і паступова ператварылася ў прафесійную рэвалюцыянерку.

У 1901 годзе Аляксандра пазнаёмілася з Георгіем Валяцінавічам Пляханавым. Гэта знаёмства адыграла пэўную роллю на II з'ездзе РСДРП ў 1903 годзе. На ім паміж дэлегатамі ўзніклі рознагалосці. Прычына ж была банальная — барацьба за ўладу, а значыць, і за фінансавыя патакі, якія цяклі ў партыйную касу з усіх магчымых крыніц. У выніку адбыўся раскол. Утварыліся дзве фракцыі: большавікоў на чале з Ульянавым і меншавікоў на чале з Мартавым. Пляханаву апынуўся ў адной кампаніі з Мартавым, да іх далучылася і Калантай. Тым самым яна адмежавалася ад Ульянава. Толькі ў 1914 годзе Аляксандра перагледзела свае палітычныя арыенціры і апынулася ў лагеры большавікоў.

Але да гэтага адбылося шмат розных падзей. Яны канчаткова вытравілі з душы Аляксандры рамантызм, ператварыўшы яе ў бізлітнаснага змагара за «свабоду народа».

Ужо пасля першай рэвалюцыі, у 1908 годзе, Аляксандра напісала брашуру пад назвай «Фінляндыя і сацыялізм». У ёй аўтарка палыміяна заклікала фінскі народ да паўстання і зваржэння рускага царызму. Разумення ў шырокіх масах грамадскасці гэта не

Жырандоля

Наш культурны асяродак

Выпуск № 8 (265)

Выстава

РУК ПАВОДЛЕ

Леанарда да Вінчы як чалавек-ідэя

Ён марыў лятаць — і гэтую мару пакінуў нашчадкам, якім (пасля яго) ужо прасцей было быць амбiтнiмi і дасягаць вынікаў. Марыў спазнаць Сусвет і чалавека як яго частку (чалавек ці не галоўная мэта яго даследавання), нават існаванне такога механізму, як бялягічнае цела, якому прысвечаны анатамічныя даследаванні. Яны былі рознымі — як рэальныя вопыты, што ён ставіў, так і мастацкае спасціжэнне ісцін быцця (і жыцця таго ж чалавека). Імкнуўся спасцігнуць фізічныя законы, паводле якіх існуе свет, але ці не найцяжэй было прыстаювацца да законаў, якія ёсць у чалавечым свеце: так, яго талент прызнавалі, але шмат што ў ім было непрынятае іншымі. Некаторыя бачылі ў ім звычайнага чалавека, не зусім разумелі сапраўднае сутнасць яго незвычайнасці. Можна, таму ён марыў жыць у ідэальным горадзе, нават распрацаваў яго праект.

Фота: А. Мельникова

Нотны радок

Вераніка Праздзед як спецыяльны госьць у канцэрце швейцарскага скрыпача Гезы Хасу-Легоцкі.

У шасць гадоў хлопчык-вундэркінд пакарыў свет — стаў ездзіць з гастролямі. І потым — працягнуў скараць: выкладчыкаў у Венскай кансерваторыі. Сенсацыяй сталі яго 10 вы-

АД ПРАЗДЕДАЎ: ГОЛАС СКРЫПКІ І ЦЫМБАЛ

ступленняў у Маскве. Атрымаў 2 прэміі «Грэмі» ў 2005 годзе за лепшы альбом класічнай музыкі і лепшы запіс камернай музыкі.

Ёсць у ім нешта сваё, адметнае, тое, што не дадзена іншым: разам з выкананнем твораў класічных ён прадстаўляе цыганскую музыку, якая жыве ў яго сэрцы ад продкаў. Але ён

любіць музыку, якую выканаў у вялікай зале Белдзяржфілармоніі разам з Дзяржаўным камерным аркестрам Рэспублікі Беларусь 6 сакавіка. Наш адказ віртуозу — удезел у канцэрце ў якасці спецыяльнага гасця цымбаліста Веранікі Праздзед. І гэта таксама ад продкаў.

Ларыса ЦІМОШЫК

І вось ён: ідэальны горад Леанарда да Вінчы, дзе жывуць яго ідэі. Ён на два месяцы размясціў у Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі, дзе адбываецца выстава «Вынаходніцтва Леанарда да Вінчы». Вынаходніцтва, якія ўвасобілі ўжо ў наш час дзякуючы яго малюнкам, распрацоўкам, нататкам: каб зрабіць гэта, вывучылі больш за 6000 старажытных рукапісаў Леанарда. Ажыццэўленнем праектаў займалася Аўстралійская кампанія «Гранд-дэ Эксібішнс», дзякуючы якой і стала перасоўна выставы, распрацаваная з італьянскім Leonardo da Vinci Museo, прысвечаная майстру, што з'яўляецца не толькі мастаком, а яшчэ архітэктарам, геолагам, фізікам, матэматыкам, астраномам, біёлагам... У лісце да праціцеля Мілана Людвіка Сфорцы ён прадставіўся як інжынер, ваенны эксперт, мастак. Але цяпер мы разумеем, што спіс можна працягнуць.

Больш за 200 экспанатаў. Неверагодных. Нават цяпер, калі ўяўляеш, што прыдуманая ўсё амаль пяць стагоддзяў тэма. Можна быць, сапраўды чалавечым розум не мае абмежаваньняў у часе і прасторы, проста трэба валодаць асаблівай тэхналогіяй далучэння да найвышэйшага свету ідэі і сусветнай мудрасці, каб іх адтуль дастаць. Тады была эпоха Адраджэння, калі вельмі чуйлівыя людзі і верылі ў тое, што чалавек — вялікая істота, якой падуладнае ўсё. Менавіта таму, што гэта істота вялікая, ён, як яе прадстаўнік, абраў шлях не забіваць іншых дзеля ежы — ужо тады стаў вегетарыянец, адмовіўся ад адзення з шовку і скуры, аддаўшы перавагу тканінам з ільну.

Такім чынам, гэтая істота можа лятаць, у Леанарда была нават сваё задума розных прылад для таго — вертыкальны апарат. Ці нават парашут. Завабавуе падводныя міры — калі ласка, ён думаў і пра гэта: у акавалангу ці падлодцы. Паскорыць сабе пе-

расоўванне — вынайшаў ровар. Браніраваная калёсніца — ці не танк па-нашаму? Больш за 60 мадэляў (як было задумана аўтарам) паўсталі ў натуральную велічыню. І можна правесці паралелі з тымі рэчамі ці з'явамі, якія ўжо ёсць у XXI стагоддзі.

«Я думаю спаткаць правесці вопыт, а потым знайсці доказы, чаму ён павінен прайсці менавіта

адзіная скульптура мастака. І мы разумеем: і гэта ён мог. Цудоўныя мастацкія творы можна пабачыць дзякуючы тэхналогіі 3D. Напрыклад «Тайную вяршу» — адзін з тых шэдэўраў, які аказаўся найбольш

Фота: А. Мельникова

так. І гэта правіла, што павінны выконваць назіральнікі прыродных з'яў, — прызнаваўся вялікі даследчык усяго навакольнага свету Леанарда да Вінчы.

З даследаваннямі тэарэтычнага кшталту таксама можна азнаёміцца: прадстаўлены яго рукапісы і малюнкi, дзе вельмі дакладна перададзены ўсе анатамічныя падрабязнасці чалавечага цела. І тут разумееш: гэта зрабіў дасціпны даследчык. Але ж які мастак!

Ну, як жа без тых шэдэўраў, праз якія ў нашай свядомасці замацавана гэтая імя? Праўда, гэтая частка прапанавана ў духу самога Леанарда: на падставе ўжо сучасных тэхналагічных дасягненняў. І тут мы разумеем: справа да Вінчы жыве і перамагае. Ён, што называецца, «на кані». Дзіва, але сапраўды ёсць «Конь Леанарда», ці правільна, «Конь Сфорцы» —

падуладны часу. Можна паразважць пра тое, з чым і як мог эксперыментавець майстар тады, што цяпер усе заклапочаны тым, каб яго твор не знік.

Ці вось яшчэ паглядзіце чаруючую «Мону Лізу». Уявіце, як ён мог прыдумаць дзіўную тэхніку сфумата, якая змяніла падыход да мастацтва. Прадметы не маюць дакладных рамак, яны нібыта расчараваныя ў прастору, дыхаюць. Ёсць сведчанні, што Леанарда да Вінчы абкурваў дымам памяшканне, дзе працаваў, каб у яго клубах вышукваць вобразы. Вось з гэтай эфекту сфумата паўстала ўсмішка Джаконды (ці яна ёсць, ці яе няма?), калі ўспрыманне залежыць ад таго, з якога пункту аглядаць твор, на чым спыняецца погляд глядача. Але што ён хацеў гэтым сказаць? Даказаць?..

Жыццё ледзь улоўнае. Гэта толькі здаецца, што ўсё ў ім зра-

зумела, відавочна. Так не можа быць, таму што пакуць жыццё рухаецца — яно дакладна не скончана. Вось гэтая няскончанасць у творчасці да Вінчы набыла асаблівасць сэнсу. Ён працаваў марудна, павольна, не спяшаўся скончыць працу, нібыта ішоў услед за жыццём. Штосці ўдакладняючы па меры яго руху. Яго творчы няскончанасць. Творчасць няскончаная. І жыццё ёсць — няскончанае дакладна. Можна ведаць даты яго жыцця, тое, што памёр мудрым старцам, які напрыканцы жыцця цікавіўся Боскім і Вечным. Рыхтаваўся да вечнасці. Даказаў на сваім прыкладзе, што ў чалавечым зямным свеце яна дакладна магчымая. І гэта таксама адзін з яго дзіўных вопытаў, прынцып якога заключаўся ў тым, каб не баяцца быць незразумелым дзіваком, імкнучыся да дасканаласці шляхам спробаў і памылак, шукаць, спрабаваць, здзіўляць,

але напачатку здзіўляцца самому, шукаючы адказы на пытанні. І задаючы пытанні.

Ніхто не скажа і цяпер, што ўсе пытанні, зададзеныя Леанарда да Вінчы, раскрытыя. Нават яго асабістыя пытанні — і яны таямніца для нас. Чаму пісаў левай рукою справа налева і ў лютэркавым выяўленні, нібыта ў патоку думак, з памылкамі і фактычна без знаку прыпынку? Чаму па жыцці быў даволі скрытны і цяпер пра яго самога не так шмат вядома? З гэтай прычыны, можа быць, вядома пра яго толькі маленёкая частка таго, што маглі б ведаць людзі. А яны хочуць ведаць: выстава з 2006 года ўжо праехала палову свету, а ў Мінску застанецца на два месяцы і рушыць далей. Таму што паводле Леанарда: «Рух — прычына любога жыцця».

Ларыса ЦІМОШЫК

Фота: А. Мельникова

МАЙСТЭРСТВА З МАЛІТВАЙ

Сучасныя творцы асвойваюць розныя традыцыі пісання абразоў

І дэманструюць іх у галерэі «Універсітэт культуры», дзе можна пазнаёміцца з вынікамі міжнародных майстар-класаў іканапісу ў польскай Навіцы.

З 2009 года там праходзяць творчыя сустрэчы мастакоў з Польшчы, Украіны і Славакіі, якія працягваюць традыцыі пісання абразоў, а ў 2011 годзе да іх далучыліся іканапісцы з Беларусі. Удзельнікамі майстар-класаў у Навіцы з'яўляюцца мастакі, якія прэзентуюць праваслаўныя і каталіцкія традыцыі і кіруюцца адной мэтай — аднаўленне іконы як літургічнай выявы. Абразы з выявамі Хрыста, Багародзіцы, сюжэты са Старога Запавету — тое, што яднае прадстаўнікоў дзвюх хрысціянскіх канфесій, якія традыцыйна

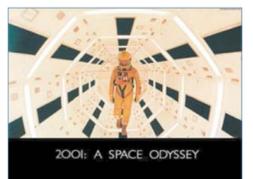
шануюцца ў Беларусі. Абразы ствараюцца сёння людзьмі. Як жа ў гэтай справе без малітвы?

Пра гэта кляпоццяца арганізатары майстар-класаў: кожны раз падчас чарговай сесіі яны прытрымліваюцца формулы сумеснай працы і малітвы іканапісу абодвух колаў традыцыі Усходу і Захаду. У майстар-класах узялі ўдзел звыш 50 мастакоў. Іх працу суправаджаюць канферэнцыі і дыскусіі, у якіх удзельнічаюць вядомыя мастацтвазнаўцы і тэолагі. Працы, створаныя ў Навіцы, паглядзець больш за 15 тысяч чалавек, якія наведалі выставы ў Крыніцы-Зdroй, Пшэмыслі, Любліне, Варшаве, Лодзь, Львове і Мінску пасля пленэраў. Вернісаж «Святочныя іконы», які адбываецца ў гэтыя дні Вялікага посту для прадстаўнікоў абедзвюх канфесій, падрыхтаваны сумесна з Польскім інстытутам у Мінску.

Ларыса ЦІМОШЫК

На новы ўзровень са Стэнлі Кубрыкам

Праект Cinemascope ў кінатэатры «Ракета» ладзіць чарговую рэтраспектыву. На гэты раз будзе паказвацца фільмы аднаго з самых грандыёзных аўтараў сусветнага кінематографа Стэнлі Кубрыка. З 2 сакавіка па 5 красавіка ў малой зале на мове арыгінала з рускімі субтытрамі дэманструюцца карціны «Пацалунак зайбойцы» (паказ прайшоў 2 сакавіка), «Лаліта», «Забойства (Вялікі куш)», «Доктар Стрэйнджлаў, альбо Як я навучыўся не хваляцца і палюбіў атаманію бомбу», «Сцежкі славы», «2001 год: Касмічная Адысея», «Завадныя апельсіны», «Зянец».

Фота: А. Мельникова

Аматары рэжысёра нарэшце маюць магчымасць паглядзець яго фільмы, адзін выдатней-

шы за другі, на вялікім экране, а проста зацікаўленыя пазнаёміцца з вялікім аўтарам XX стагоддзя.

Кожны фільм Стэнлі Кубрыка — неверагодная, каласальная, з прадуманымі мітаснацамі, планами, мантажом, атрыбутыкай, сэнсам гісторыі. Галоўнае — сэнс: калі вы зможаце сходу патлумачыць пазы рэжысёра і яго мудрагелістыя думкі — яма зайдзеш. Кубрык не абядае вам адпачынку і лёгкага вечара, не прадстаўляе перфекцыяніскую докладнасць, хутчэй «загружае» шэрагам пытанняў, якія, магчыма, падмуць вас на новы ўзровень мыслення. Чаго вам і жадаю.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

Кінакрокі

ЛЕТАПІСЫ НЕ ГАРАЦЬ

Дакументальнае кіно: заказ ці мастацтва?

Аб праблемах айчыннага кінематографа мы пісалі неаднойчы. А сёння час не гаварыць, а ўжо крычыць пра тое, у якім становішчы аказалася наша дакументалістыка — наш гонар, вечнае і непарушаемае айчыннага кінематографа. Яе трэба выраतोўваць, абараняць і ўкрываць ад стаўлення да рэжысёра-творцы як да лёгка аднаўляльнага рэсурсу (прабачце), ад дыктавання тэм, ад здаецца, бяскожнага занядду. Адкрыты рэспубліканскі конкурс кінапраектаў, якога чакалі з 2012 года, прапісаў тэмы, колькасць сэрый, хронаметраж... Уздыхнуць з палёгкай не прыйшося, таму што такая падрабязнасць не атаясамляецца са свядомай дзейнасцю на карысць нашаму кіно. А «вечнае» патрабуе свабоды. Мы хочам пакінуць на плёнцы сённяшняе жыццё, мастацтва, даследаванне, нашчадкаў і гісторыі кіно — незабыўныя кадры, прадуманыя мізансены, хвалючыя эпізоды. Што застанецца ад сённяшняй сістэмы фінансавання і яе ўмоў? Заказ ці мастацтва?

ПАСПЕЦЬ ЗА ДВАЦЯЦЬ ДЗЁН

Рэжысёр Анатолій Алай — і перамога адкрытага рэспубліканскага конкурсу, і яго ахвяра. Два праекты кінастудыі «Беларусьфільм» рэжысёра, якія перамаглі ў конкурсе 2012 года, да гэтых часоў не рэалізаваныя. Працэнт дзяржаўнага фінансавання негульнявых фільмаў не дасягаў 100%, у той час як на апырты неактуальнае дакументальнае кіно знайці спонсараў складана.

Для праекта фільма «Сабібор» (расказвае пра аднайменны канцэнтрацыйны ўзрэйскі лагер смерці, вязні якога паўсталі пад кіраўніцтвам афіцэра Аляксандра Пячэрскага) сапрадзюсар, тым не менш, знайшоў і быў гатовы забяспечыць 30 працэнтаў бюджэту. Па выніках міністрскага конкурсу фільм атрымаў 50-працэнтнае дзяржаўнае фінансаванне, што вымусіла кінастудыю ў кароткі тэрмін шукаць нестачыню 20 працэнтаў і звяртацца да партнёра з просьбай павялічыць сваю долю. Трэба адзначыць, што праект быў даволі дарагім, са шматлікімі камандзіроўкамі, без якіх рэжысёр не бачыў будучага фільма. Сапрадзюсар адмовіўся ад праекта.

Прыкладна тое ж здарылася з другім праектам Анатолія Алая «Бой Казарскага», што атрымаў 60% фінансавання, але сціплы спонсарскія грошы зацікаўленыя дапамагчы рэалізацыі фільма не змоглі.

Вядома ж, новая сістэма. Вядома ж, непрацаваўшы. Вядома ж, не дахоп практыкі.

13 — НЕШЧАСЛІВАЯ ЛІЧБА

Дакументалістыку заўсёды лічылі першай у беларускім кінематографіе, яго гонарам. Сёння яе становішча рэжысёры каментуюць маркотна: «Пра што гаварыць, калі кіно няма?»

У мінулым 2014 годзе кінастудыя «Беларусьфільм» зняла 13 дакументальных фільмаў... трынаццаціхвілінных.

Антаніна Карпілава, загадчыца аддзела экранных мастацтваў Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры Нацыянальнай акадэміі навук, кандыдат мастацтвазнаўства, член камісіі па адборы фільмаў конкурсу кінапісу, гаворыць пра цяжкі крызісны перыяд беларускай дакументалістыкі: «Прычына, апроч фінансавання, у тым, што няма разумення феномену дакументальнага кіно, важнасці даследавання чалавечага характару, этнічнай агульнасці, чалавечай душы».

Сужэнцы-дакументалісты Віктар Асюк і Волга Дашук лічаць слова «крызіс» недастаткова прыдатным для гэтай сітуацыі: «Крызіс адсылае да нейкай заканамернасці, азначае часовыя неспрыяльныя перыяды, якія пазбегна змяніцца роўнасцю. А тое, што адбываецца зараз, — гэта катастрофа ў поўным сэнсе слова, канец «дакументалістычнай» кінематографічнай гісторыі. А канец можа быць «абсалютным», стаць фінальнай кропкай. Такі момант наступіў, можа быць, упершыню».

Рэспубліканскі конкурс кінапраектаў, які быў аб'яўлены 28 студзеня гэтага года, умясціў для негульнявога кіно толькі тры тэмы — гэта тры рэжысёры, тры

удзельніцы, што твая перамога не пераступіла дэдаіна.

Фільмы Анатолія Алая, хутчэй за ўсё, ужо не будуць знятыя, у такой жа сітуацыі аказаўся, напрыклад, праект Ірыны Волах «На захаднім фронце». Праекты рэжысёра найвышэйшага ўзроўню Юрыя Гарулёва, Міхаіла Ждановіча ўвогуле па выніках конкурсу не атрымалі фінансавання. Беспрацоўе для дакументалістаў ужо стала не выключэннем — правілам.

Калі паўстае лагічнае пытанне «што рабіць астатнім творцам?», указваецца на сегмент трынаццаціхвілінных фільмаў, якія фінансуюцца асобна. Вартасць аўтарскага фільмаў з такім хронаметражом можна паставіць пад сумніў, ды і яны не здольныя забяспечыць аўтараў не тое што дастатковай, а ўвогуле — працы. «13 хвілін для дакументальнага фільма — гэта не проста смешна, некаваліфікавана, а нека ганебна. За гэтым фарматам стаць неразумнае спецыфічнае дакументальнае кіно, самага тонкага з усіх відаў: злоўлены погляд, нечаканая споведзь, моўкі застылы калектыў, гэта працяглае адкрытае ці скрытае назіранне. Што ўнікальнага мы можам убачыць за трынаццаць хвілін?» — пытаецца Антаніна Карпілава.

Але кінастудыя не можа не згаджацца на прапанаваныя ўмовы, рэжысёрна трэба працаваць і падтрымліваць прафесію, што пацвярджае і дырэктар студыі «Летапіс» Ірына Янанава: «Мы аказваемся ў пасты, і ад безвыходнасці згаджаемся на гэта, каб нашы аўтары не ішлі ў такеаланікі і гандлёвыя агенты».

13 хвілін — несур'ёзна, заняпала, ганебна. Але і ў гэтых трынаццаціхвілін крадзецца секунда дзякуючы фармулёўцы «да 13 хвілін», якую чыноўнікі прачытаюць, як «12.59». «Секунда, на якую мы не павінны перавышаць экранны хронаметраж, павялічыць заробак усёй здымачнай групы. Гэтыя «12.59» абражаюць, таму што яны дэманструюць, што рэжысёр для нас — не мастак і не ўнікальная асоба, і мы гатовыя загнаць яго далей і вугал, яшчэ і сэканоміць», — дадае Ірына Дзяміннава.

Дырэктар «Летапісу» прыходзіць да высновы: магчыма, лепш было б, каб гэтыя 13-хвілінныя фільмаў увогуле не было: «Мы не развіваем мову і тэматычную палітру дакументальнага кіно. Гэта банчасць чагосьці, якая выракае нас на элементарны памылкі. Не можа фільм, напрыклад, пра кла-

сцічнага музыканта, дзе гучыць класічнае музыка, быць хронаметражом у 13 хвілін — гэта будзе непаўнаважнае кіно. Яго мы і атрымліваем. Кароткі метраж патрабуе не проста скарочэння экраннага часу, а спецыфічнага фармальнага падыходу, пэўнага жанру. Кароткаметражнае кіно можа быць таленавітым і цікавым, але яго такім, кароткаметражным, павінна быць прыдуманая аўтарам, змадэлявана, калі хочаце».

Нельга не задавацца пытаннем «як ствараць мастацтва кіно?», «дзе аўтарам рэалізоўваць свае творчыя патрэбы?», «як развіваць беларускую дакументалістыку, якой мы так ганарымся (ганарыліся)?».

Справа, як кажуць, не ў колькасці, чаму б бюджэт, які міністрства гатовы выдаткаваць на «12.59», не разрываць па праектах больш-менш працяглых фільмаў? Некалкі карцін па 39 хвілін ужо здольныя прыцягнуць увагу, раскрыць тэму, прэтэндаваць на мастацтва.

ІНТАРЭСЫ РЭЖЫСЁРАЎ У АДНЫМ СПІСЕ

Кінастудыя — нікуды не дзенецца — згадзілася на кароткі метр і ўжо складала некалькі спісаў тэм. Але і тут правал: кожны з іх міністрства адхіліла і прапанавала сваё, больш чым канкрэтныя, тэматычныя перавагі... «Нашы тэматычныя планы чытаюцца ў міністрстве без уліку таго, што за імі — практычна ўсе дакументалісты краіны, іх вопыт, талент, іх шчырае жаданне распаўсюдзіць сваёй тэматыцы і яе людзях. Можна, мае сэнс прыслухацца да іх?» — кажа Ірына Мікалаёўна.

Вярхоўнае зацягваецца. Тры намінацыі на поўнаметражныя фільмы — добра. Незмяняльны фармат — няхай. Непаўнаважнасць трынаццаціхвілінкі — так-сяк. Прачытаць радок «да 13 хвілін», як 12.59, — ганьба.

Немагчымасць рэалізаваць нават у «12.59» свае ўласныя тэмы, жаданні, — фініш.

«Выворчэнне на «Летапісе» практычна памерла, калі так будзе працягвацца — са сферы дзейнасці і адказнасці мінуўшая такая сур'ёзная галіна, як дакументальнае кіно, проста знікне, — мяркуюць Віктар Асюк і Волга Дашук. — Краіна не можа лічыцца кінематографічнай, калі яна выпускае пару гульнявых фільмаў у год. Дакументалістыка — той кіёк, на які можна абалпацца, каб захавалі і выратаваць нацыянальную кінематографію, бо яна вымагае непараўнальна меншых выдаткаў. Дакументальныя фільмы, дзякуючы такой сваёй уласціваасці, прапаноўваюць разнастайнасць, якая стварае вобраз краіны і прадстаўляе яе за мяжой. Дарчы, да гэтых часоў гэта рабіла менавіта дакументалістыка, для гульнявога кіно наша нацыянальная яма аказалася непераламаванай».

У гэтым годзе міністрства фінансуе дакументальнае кіно на 100 працэнтаў, неспадзявана нахотал нерэалізаваны праектаў Анатолія Алая быць не павінна. Але некаторыя ўмовы паранейшаму ўказваюць на элементарную непрацаваўнасць. Сярод намінацый поўнаметражных фільмаў ёсць прыгожая і цікавая — «настаўнікі беларускай школы». Але грошы на праект будуць выдаткаваныя ў найлепшым выпадку ў сярэдзіне мая, здаць фільм трэба ў канцы лістапада... Напэўна, пра настаўніцкі адпачынак?

Нельга не задавацца пытаннем «як ствараць мастацтва кіно?», «дзе аўтарам рэалізоўваць свае творчыя патрэбы?», «як развіваць беларускую дакументалістыку, якой мы так ганарымся (ганарыліся)?». Антаніна Карпілава падзялялася ўражаннем ад таго, што ўбачыла аднаго з маладых дакументалістаў у працы над кліпамі: «Як шкада, што мы страчваем маладога перспектывнага аўтара! Пакуць гэтыя запалыя кроўнікі застаюцца, іх трэба бераччы і стымуляваць, каб яны ведалі, што змогуць працаваць у мастацтве».

Гэта несправядліва, няправільна чыць у адказ на пытанне: «У штаце студыі «Летапіс» сем чалавек, чым яны займаюцца? — «Нічым... нічым».

Рэжысёр негульнявога кіно Галіна Адамовіч кажа, што сённяшні кр-

зіс з'яўляецца вынікам 25-гадовага басталентнага кіраўніцтва кінематографам: «На нашых вачах фактычна разбурана цэлая галіна. Будынак вольна рэканструюецца, а людзей амаль не засталіся! Кінематографам часта кіравалі выкладчыцкія людзі, якія, напэўна, маўшы дроў, зніклі. І не шкадавалі, і не турбаваліся за нікого і нічога, і сэрца ў іх не балела за гэтую справу. Дзяржава выдаткоўвае на кіно не малыя грошы, але ўсё часцей сродкі трапляюць да нейкіх «мутных» студыі, малапрафесійных людзей. Кіно, калі займацца ім сур'ёзна, а не «бабкі адбываць», — справа цяжкая, жорстка, што выматвае душу. І гэта не проста — зрабіць фільм, які захоўвае глядзець не тое што мільёны, а нават пара сотняў чалавек».

Пытанне наконт таго, заказ ці мастацтва мы пакінем гісторыі кіно, — насамрэч рэжысёрнае. «Недзвычайнае дажале разуменне, што сапраўднае дакументальнае кіно ў прычыне не можа быць заказным, — гэта толькі адна з ягоных функцый. Менавіта з неабмежаванай тэматычнага багатай, якое роўнае тэматычнай разнастайнасці жыцця, і ўнікае феномен дакументальнага кіно як мастацтва. А зараз мы робімся падобнымі да краіны трэцяга свету, у якіх, як і паўсюль, існуе тэлебачанне, але кіно недаступнае, — кажуць Віктар Асюк і Волга Дашук і прапаноўваюць у якасці выхаду з крызісу вяртанне да студыйнасці: «Маецца на ўвазе захаванне дакументальнай студыі «Летапіс». Але яна павінна быць сапраўды студыйнай: мець штатныя рэжысёраў, апэратараў, гукааператараў. Не фармальна (цяпер мы не бачым калег месяцамі), а рэальна. І ў гэтых людзей павінна быць праца. Не так, як было яшчэ нядаў

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 400/С-90341 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин), площадью 46,1 кв.м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 16г.
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 44010000001006831, площадью 0,0199 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания магазина), расположенном по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 16г. Составные части и принадлежности: асфальтобетонное покрытие, площадью 36 кв.м.
Начальная цена продажи	360 000 000 (триста шестьдесят миллионов) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	36 000 000 (тридцать шесть миллионов) белорусских рублей
Условия аукциона	Без условий
ЛОТ 2	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 400/С-79015 (назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – здание бытовки), площадью 128,4 кв.м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 16д. Составные части и принадлежности: цементнобетонное покрытие, площадью 8 кв.м, ограждение из металлической сетки, протяженностью 48,0 м.
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 44010000001006832, площадью 0,0325 га. (назначение – земельный участок для обслуживания здания бытовки), расположенном по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 16д.
Начальная цена продажи	521 382 000 (пятьсот двадцать один миллион триста восемьдесят две тысячи) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	52 138 200 (пятьдесят два миллиона сто тридцать шесть тысяч двести) белорусских рублей
Условия аукциона	Без условий

Продавец: Гродненского областного потребительского общества, 230003, г. Гродно, Озерское Шоссе, 41, тел. 74-68-07
Организатор торгов: РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия оплаты: По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи: Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка: р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк», по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 09 апреля 2015 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявления с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; **юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь** – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; **индивидуальным предпринимателем** – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; **не резидентом Республики Беларусь** – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: оригиналы документов, подтверждающих полномочия представителя (доверенность и документ, удостоверяющий личность этого представителя); физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся, в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, определенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 3 апреля 2015 г. до 15.00.

Телефон для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Трест Белтрансстрой» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже одним лотом объектов недвижимого имущества, расположенных по адресу: г. Гомель, ул. Шоссейная, 9, в составе:

Здание склада металла, общ. пл. 208,3 кв.м, инвентарный номер 350/С-46920 (стены – ж/б панели; крыша – металлическая; полы – щебеночные; h-5,75; 1991 г.р.).
Здание прирьсового склада, общ. пл. 348,6 кв.м, (частично арендуется), инвентарный номер 350/С-46921 (стены – кирпичные; перекрытия – ж/б плиты; крыша – совмещенная; полы – бетонные; 1977 г.р.; rampa; h-6,24).
Для эксплуатации и обслуживания здания прирьсового склада и склада металла, продачу на праве постоянного пользования предоставлен земельный участок пл. 0,5434 га. По территории данного участка проходит ж/д ветка, которая не входит в состав реализуемого имущества и используется продавцом по назначению. В случае продажи между продавцом и покупателем, в соответствии с ст. 19, 45 Кодекса Республики Беларусь о земле, будет установлен земельный сервитут.
Начальная цена с НДС (снижена на 80%) – 240 922 109 бел.руб.
Задаток 10% от начальной цены лота перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБВ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».
Оплата за объект производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи, который должен быть подписан в течение 5 рабочих дней после проведения аукциона.
Предшествующее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Республика» 17.02.2015 г.
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, а также определения лица, выигравшего аукцион, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by .
Аукцион состоится 20.03.2015 в 14.30 по адресу: г. Минск, ул. Советская, 8, ОАО «Трест Белтрансстрой». Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 18.03.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».
Тел.: +375 17 280 36 37; 8029 183 69 71. www.cpo.by E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Трест Белтрансстрой» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже объектов недвижимого имущества в г. Бресте, ул. Карасева, 100 (начальные цены снижены на 50%):

Лот № 1: ПОВЫШЕННЫЙ ПУТЬ (протяженность 355,1 м) инвентарный номер 100/С-60978 (в т.ч. верхнее строение пути, бетонная площадка, подпорная стена, ж/б забор).
Начальная цена лота № 1 с НДС 20% – 3 973 182 640 бел.руб.
Лот № 2: ЭДАНИЕ АДМИНИСТРАТИВНО-ХОЗЯЙСТВЕННОЕ (бытовые помещения на 90 человек), общей площадью 410,7 кв.м.; инвентарный номер 100/С-47319.
Начальная цена лота № 2 с НДС 20% – 1 226 136 160 бел.руб.
Лот № 3: МЕХАНИЧЕСКАЯ МАСТЕРСКАЯ, общей площадью 968,5 кв.м, инвентарный номер 100/С-47329 (в т.ч. покрытие из бетонных плит, ограждение из ж/б плит на ж/б столбах, покрытие бетонное, ограждение из ж/б плит, трое металлических ворот).
Начальная цена лота № 3 с НДС 20% – 1 409 950 510 бел.руб.
Лот № 4: ЭДАНИЕ ДНЯ ХРАНЕНИЯ МАТЕРИАЛОВ (кладовки), общей площадью 200 кв.м, инвентарный номер 100/С-47334.
Начальная цена лота № 4 с НДС 20% – 356 869 160 бел.руб.
Лот № 5: ПОМЕЩЕНИЕ ХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ, общей площадью 34 кв.м, инвентарный номер 100/С-71016.
Начальная цена лота № 5 с НДС 20% – 90 772 130 бел.руб.

Сведения о земельном участке, срок подписания договора купли-продажи:

Для обслуживания повышеного пути (лот № 1) продачу на праве постоянного пользования предоставлен земельный участок пл. 0,6699 га. Договор купли-продажи по лоту № 1 должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона.

Лоты № 2-5, расположенные на земельном участке пл. 3,6287 га, предоставленным продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания производственной базы. Продавец, в зависимости от количества реализованных лотов, в установленном законодательством порядке после проведения аукциона обращается за осуществлением регистрационных действий в отношении земельных участков, необходимых для обслуживания предмета аукциона (Лоты 2-5). После выделения самостоятельного земельного участка для обслуживания реализованного лота (лотов), между продавцом и покупателем в течение 5 (пяти) рабочих дней после получения продавцом свидетельства о государственной регистрации земельного участка, должен быть подписан договор купли-продажи. Оформление земельного участка и регистрация договора купли-продажи производится за счет покупателя.

Задаток 10% от начальной цены лота перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБВ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Предшествующее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Республика» от 17.02.2015.

Оплата за предмет аукциона (лот) производится в порядке, установленном в договоре купли-продажи, в течение 30 (тридцати) банковских дней после подписания договора купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, а также определения лица, выигравшего аукцион, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Аукцион состоится **20.03.2015 в 14.00** по адресу: г. Минск, ул. Советская, 8, ОАО «Трест Белтрансстрой». Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **18.03.2015 до 17.00** по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».

Тел.: +375 17 280-36-37; 8029-183-69-71. www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

РУП «Институт недвижимости и оценки»

► **ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА** (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)
 ► **ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ**

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, принадлежащего ОАО «Агат – электромеханический завод»

Лот №1	Здание монтажного корпуса №10 с инв. №500/С-9387	г. Минск, ул. Волгоградская, 6/21	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток с НДС, руб.	Шаг аукциона, %
			68 354 436 000	3 417 721 800	5
ОПИСАНИЕ					
Назначение – здание неустановленного назначения. Г.п. – 1955. Этажей – 1–2. Площадь застройки / общая – 7 915 м ² / 8 318 м ² . Фундамент – бутобетон. Стены – кирпичные, колонны – ж/б. Перегородки – кирпичные, гипсобетонные. Перекрытия междуэтажные – ж/б плиты. Крыша – совмещенная рулонная. Полы – без отделки, паркет, линолеум, дощатые, плитка. Проемы оконные – двойные. Проемы дверные – металлические ворота, щитовые, филанчатые. Наружная отделка – оштукатурено. Внутренняя отделка – оштукатурено, окрашено, оклеено обоями. Центральное отопление – от ТЭЦ. Водопровод – стальные трубы, окрашены. Электроосвещение – внутренняя проводка. Телефон – каблирован. Душ с горячей водой – есть. Канализация – чугунные трубы, окрашены. Составные части и принадлежности: основное строение – литер Г1-2/к, холодная пристройка – литер 1.					
ОБРЕМЕНЕНИЯ					
В соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 23.04.2003 № 165 «Об утверждении генерального плана г. Минска с прилегающими территориями и некоторых вопросах его реализации» в границах пр. Независимости от ул. Волгоградская – ул. Кутузова – ул. Б.Слепяна – ул. Кедрышко – ул. Филимонова, территория электромеханического завода предназначается под жилую многоквартирную застройку. Срок реализации плана до 2030 г.					
ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК					
Земельный участок площадью 1,3615 га с кадастровым номером 50000000009005428. Целевое назначение – эксплуатация и обслуживание здания неустановленного назначения. Описание права, ограничения (обременения) прав: – охранная зона линий связи и радиодификации, площадью 0,1292 га; – охранная зона линий электропередачи, площадью 0,1292 га; – охранная зона сетей и сооружений водоснабжения, площадью 0,1292 га; – охранная зона сетей и сооружений канализации, площадью 0,1292 га. Земельный участок сдается по договору аренды ОАО «Агат – электромеханический завод» на срок по 31.01.2023. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.					
Литейных цех с инв. №500/С-43480					
Лот №2	Здание административно-хозяйственное с инв. №500/С-46298	г. Минск, ул. Волгоградская, 6/19, 6/18, 6/17	24 238 152 000	1 211 907 600	5
ОПИСАНИЕ					

1. Литейных цех с инв. №500/С-43480. Назначение – здание специализированное для металлургического производства и металлообработки. Г.п. – 1954. Площадь застройки / общая – 2 016 м² / 2 271 м². Этажей – 1–2. Подземных – 1. Фундамент, перекрытия – ж/б. Стены, перегородки – кирпичные. Крыша – совмещенная рулонная, асбестоцементная. Полы – бетонные, мозаичные, дощатые, плитка. Проемы оконные – двойные деревянные. Проемы дверные – металлические ворота, щитовые. Наружная отделка – оштукатурено. Внутренняя отделка – побелено, керамическая плитка, окрашено, оклеено обоями. Отопление – центральное, горизонтальная разводка, чугунные радиаторы. Водопровод – от уличной сети, стальные трубы. Канализация – чугунные трубы, центральная. Электрооснащение – скрытая проводка. Горячее водоснабжение – центральное, стальные трубы. Ванные (души) – души. Вентиляция, телефон имеются. Адрес: г. Минск, ул. Волгоградская, 6/19.

2. Здание административно-хозяйственное с инв. №500/С-46298. Назначение – здание административно-хозяйственное. Г.п. – 1990. Площадь застройки / общая – 128 м² / 198,2 м². Этажей – 2. Фундамент – бетонный. Перекрытия – сборные ж/б. Стены, перегородки – кирпичные. Крыша – мягкая рулонная, совмещенная. Полы – линолеум, плитка. Проемы оконные – двойные деревянные. Проемы дверные – филанчатые. Наружная отделка цоколя – штукатурка, стел – без отделки. Внутренняя отделка – штукатурка, окраска, частичное облицовка. Отопление – от собственной котельной на газе. Электрооснащение – скрытая проводка. Водопровод – от уличной сети. Канализация – подключение к фанальной сети. Горячее водоснабжение – от собственной котельной. Ванные (души) – души – металлическая, туалет – металлическая. Вентиляция – естественная. Телефон – каблирован. Адрес: г. Минск, ул. Волгоградская, 6/18.

3. Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ с инв. №500/С-46299. Назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ. Г.п. – 1990. Этажей – 1. Площадь застройки / общая – 79 м² / 67,1 м². Фундамент – бетонный. Перекрытия чердачные – сборные ж/б. Стены – кирпичные. Крыша – мягкая рулонная, совмещенная. Полы – цемент. Проемы оконные – двойные деревянные. Проемы дверные – ворота деревянные. Наружная отделка стен – без отделки. Адрес: г. Минск, ул. Волгоградская, 6/17.

ОБРЕМЕНЕНИЯ
 В соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 23.04.2003 № 165 «Об утверждении генерального плана г. Минска с прилегающими территориями и некоторых вопросах его реализации» в границах пр. Независимости от ул. Волгоградская – ул. Кутузова – ул. Б.Слепяна – ул. Кедрышко – ул. Филимонова, территория электромеханического завода предназначается под жилую многоквартирную застройку. Срок реализации плана до 2030 г.

ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК
 Земельный участок площадью 0,4506 га с кадастровым номером 50000000009005429. Целевое назначение – эксплуатация и обслуживание здания специализированного складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, здания административно-хозяйственного по ул. Волгоградской, 6 и здания специализированного для металлургического производства и металлообработки по ул. Волгоградской, 6/19. Описание права, ограничения (обременения) прав: – охранная зона сетей и сооружений водоснабжения, площадью 0,1900 га; – охранная зона сетей и сооружений канализации, площадью 0,1900 га; – охранная зона сетей и сооружений теплоснабжения, площадью 0,1900 га; – охранная зона сетей и сооружений газоснабжения, площадью 0,1900 га. Земельный участок сдается по договору аренды ОАО «Агат – электромеханический завод» на срок по 30.09.2022. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

УСЛОВИЯ
 Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Лот №1 (или) Лот №2 по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) – Претендент на покупку, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Лота №1 (или) Лота №2 в течение 3 (трех) календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона.

В случае продажи Лота №1 (или) Лота №2 на аукционе денежные средства перечисляются Победителем аукциона (Претендентом на покупку) на расчетный счет ОАО «Агат – электромеханический завод» двумя платежами в следующем порядке:
 - Первый платеж в размере 60% (Шестидесяти процентов) от цены продажи Лота №1 (или) Лота №2 в течение 7 (семи) календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона.
 - Второй платеж в размере 40% (Сорока процентов) от цены продажи Лота №1 (или) Лота №2 в течение 30 (тридцати) календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 0,5% (Ноль целых пять десятых процента) от цены продажи Лота №1 (или) №2 (Один процент) от цены продажи Лота №2 в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.
 Иное имущество, не включенное в состав Лотов, будет вывезено Продавцом в течение 30 дней после заключения договора купли-продажи Лота №1 (или) Лота №2.

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 08.04.2015 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4.

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); предоставившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, заявление об ознакомлении с документами, продаваемым Объектом (Объектами) (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагают следующие документы: юр. лица – доверенность, выданную представителю юр. лица, копии учредительных документов, свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; индивидуальные предприниматели – копии свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; физ. лица – паспорт, представители физ. лиц – паспорт и доверенность, удостоверяющую нотариально; организациям и физ. лицам (нерезидентам РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение шести месяцев

до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представители юр. и физ. лиц (нерезиденты РБ) – легализованная в установленном порядке доверенность. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – документ, подтверждающий полномочия. Подана документов по почте не допускается. Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.
Задаток перечисляется на р/с 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБВ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «Агат – электромеханический завод» (Лот №...), проводимом 8 апреля 2015 г.
 Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из лотов.
 Задаток, уплаченный участником аукциона, должен быть проведена в течение шести месяцев

ставшим Победителем (Претендентом на покупку), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объекта (Объектов). Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими Победителем аукциона, Организатор аукциона возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона (назначенной даты его проведения в случае признания аукциона несостоявшимся) или с момента регистрации Организатором аукциона отказа от участия в аукционе.
 Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.30, с 13.30 до 16.30 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 2. Окончание приема заявлений **06.04.2015 в 12.00.**
 Обязательная регистрация участников **08.04.2015 с 10.30 до 11.00** по месту проведения аукциона.
 Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом (Объектами) аукциона. Контактное лицо для осмотра Объекта (Объектов): Корольяш Виктор Эдуардович 8 (017) 267-62-92, 8 (029) 199-10-49, 8 (029) 501-86-30.
 Организатор аукциона или Продавец вправе снять лот (лоты) с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия.

☎ **Организатор: 8 (017) 306-00-57, 306-00-59, 8 (029) 356-90-03 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by**

ГОМЕЛЬСКИЙ ГОРОДСКОЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

8 апреля 2015 г. проводит открытый аукцион на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Гомеле

№ лота	Адрес земельного участка: г. Гомель	Кадастровый номер участка	Площадь, га	Целевое назначение – строительство	Качество земли	Характеристика расположенных на участке инженерных коммуникаций, строений, сооружений, инженерно-технических условий. Инженерно-геологические условия будут определены на стадии производства проектно-изыскательских работ	Срок аренды (лет)	Начальная стоимость, бел. рублей	Сумма задатка, бел. рублей	Затраты на подготовку документации, бел. рублей
1	в районе усадебной застройки «Романовичи» (участок № 158 по генплану)	340100000008002440	0,0840		к земельным сельскохозяйственным назначениям не относятся	Ограничений в использовании нет.	5	4 794 050	958 000	4 178 950 (градопр. паспорт) 8 678 831 (зем. дело)
2	в районе усадебной застройки «Романовичи» (участок № 351 по генплану)	340100000008002299	0,0855	для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организации по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме)		Охранная зона линий связи и радиодификации – 0, 0043 га	5	4 879 550	975 000	4 195 450 (градопр. паспорт) 8 383 095 (зем. дело)
3	в районе усадебной застройки «Романовичи» (участок № 429 по генплану)	340100000008002491	0,078			Ограничений в использовании нет.	5	4 451 500	890 000	4 195 450 (градопр. паспорт) 9 292 341 (зем. дело)
4	в районе усадебной застройки «Романовичи» (участок № 380 по генплану)	340100000008002182	0,0855			Охранная зона линий связи и радиодификации – 0, 0030 га	5	4 879 550	975 000	4 195 450 (градопр. паспорт) 8 948 827 (зем. дело)
5	в районе усадебной застройки «Романовичи» (участок № 2035 по генплану)	340100000007006259	0,0750			Охранная зона линий связи и радиодификации – 0, 0022 га, охранная зона сетей и сооружений канализации – 0,0087 га, охранная зона линий связи и радиодификации, охранная зона сетей и сооружений канализации – 0,0003 га	5	4 280 350	856 000	4 178 950 (градопр. паспорт) 9 619 225 (зем. дело)
6	в районе усадебной застройки «Романовичи» (позиция № 3 по генплану)	340100000008003689	0,7277	для строительства и обслуживания здания специализированного розничной торговли (универсам), (объект розничной торговли)		Ограничений в использовании нет.	10	367 482 750	73 496 550	3 207 824
7	в районе усадебной застройки «Романовичи» (позиция № 4 по генплану)	340100000008003690	0,2117	для строительства и обслуживания здания специализированного общественного питания (объект общественного питания)		Ограничений в использовании нет.	10	106 906 900	21 381 350	2 823 210
8	микрорайон № 18, позиция 49 по генплану	340100000001005503	0,5197	для строительства и обслуживания здания специ						

У ЗЗЯННІ ДЫЯМЕНТАЎ

«... Якія дыяменты?» — пераконвала я сябе, гартаючы кнігу. А потым усё ж між старонкамі вылазіла спакуса, і кантрольная думка стрэліла ў галаву: «Можа ўжо хопіць шэрасці... Марыць — не загана».

Аўтар (у цэнтры) падчас прэзентацыі кнігі.

Мары віравалі ў паветры майстэрні фотамастачкі Алены Адамчык. Яна нядзюна прадставіла свой новы праект «Diamonds of Belarus», дзе сабраны партрэты прыгожых (і выдатных, вядомых, паспяхоўных) жанчын Беларусі. Восьмая кніга жаночых фотопартрэтаў у выкананні Алены, сярэдзіна якой ужо была прысвечаная беларуска-еўрапейкам і проста еўрапейкам, жанчынам свету, замежніцам. Але нашы суайчынніцы дамінаюць: з іх усё пачыналася яшчэ ў 2004 годзе, і чарговы праект прысвечаны менавіта ім. Нічога не скажам: прыгожыя. Яны і ёсць самыя сапраўдныя дыяменты ў гэтай кнізе. А вось дыяменты рэальныя, якія на жанчынах, — толькі афарбоўка, дадатак, антураж, каб падкрэсліць тое, што дадзена прыродай гэтым пашчотным (але і моцным) істотам.

цзяжка паверыць, глядзячы на яе. Яны фантастычныя і тым, як падыходзілі да здымкаў. Мы разам прыдумлялі вобраз, складанасць была хіба што ў тым, што трэба было сумясціць мой інтарэс як аўтара, зацікаўленасць саміх жанчын, пры гэтым абыграць прыгожыя ювелірныя вырабы ад «Смаленскіх дыяментыў», таму што гэты праект мы задумалі да дзесяцігоддзя салона «Смаленскія дыяменты» ў Мінску разам з яшчэ адной цудоўнай жанчынай Ірынай Філіповіч, што мяне і натхняла, і вельмі падтрымлівала. Вынік — вось гэты фотаальбом, прэзентацыя якога адбылася ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі. Але там прадстаўлена яшчэ і фотавыстава з серыяй партрэтаў — своеасаблівае адчуванне вясны.

Мы размаўляем з Аленай сярэд фотарылад, штатываў. Уздоўж сцяны — фотаработы. За акном — мінская вуліца з яе мітуснёй і заўсёдным недахопам часу. Мне няёмка: у светары і джынсах я гартаю кнігу з адбіткам гламуру, які (мне здавалася) такі далёкі ад рэальнага жыцця звычайных жанчын. А тут яшчэ жанчыны ў дыянтах. О, забялася, найлепшыя сьбры дзятчат нібыта... Але я заўсёды пра сябе думала: дзе ж гэтыя жанчыны, дзе можна сустрэць іх, якія сапраўды носяць брыльянты? Вось гэтыя, напрыклад, ці носьць на самрэч? Сама аўтарка, вядомая фотамастачка не толькі ў Беларусі, але і за межамі?..

— У нас у сям'і былі каштоўныя ўпрыгажэнні, якія даставаліся ў спадчыну і перадаваліся нашчадкам. Але так атрымалася, што аднойчы ў маёй мамы з пярсцёнка выпала камячык, таму вось мне не ўдалося прымераць на сябе гэты сімвал арыстакратызму. Але ёсць арыстакратызм асобы, як мне здаецца, і ён у тым, што жанчына з сябе ўяўляе, дзеля чаго жыве і нешта робіць. Усе ўпрыгажэнні — толькі для таго, каб гэты арыстакратызм асобы падкрэсліць. І мне хацелася б зрабіць

акцэнт на гэтым, адсюль і назва, якую можна ўспрымаць у дачыненні да саміх гераній, — прыналежца Алена Адамчык. Але так, мае гераніі ў праекце «Diamonds of Belarus» — гэта жанчыны, што могуць дазволіць сабе брыльянты. Але яны іх заслужылі — працай, жыццём, нават сваім жаночым подзвігам, бо гэтыя жанчыны — маці, якія працуюць і нешта робяць у першую чаргу дзеля сваіх блізкіх, дзяцей, дзеля працягу. На гэты працяг накіравана ўся жаночая сутнасць, што забяспечвае колаварот жыцця.

Адчуваю думкі прафесійнага біёлага: Алена займалася геранталогіяй і яе праблематыкай, пакуль не захапілася фотамастацтвам, у якім адкрыла для сябе новы свет, але ўсё ж чалавечы, а не тэхнічны, і з чалавечымі (у першую чаргу жаночымі) партрэтамі здолела знайсці прыхільнікаў у розных краінах, дзе праходзілі яе выставы і ачыжыўляліся праекты: ці то ў Манака, ці то ў Бейруце. Але жанчына застаецца жанчынай, дзе б ні жыла. І гэта зразумела, калі фотавобраз дапаўняюць расповеды гераній пра саміх сябе — фірмовы стыль фотакніжкі з серыі «Woman of...». Праз асобныя гісторыі, успаміны ці цёплыя эпізоды яны паўстаюць як жывыя і рэальныя, з эмоцыямі, прыхільнасцямі, слабасцямі. На трох мовах: беларускай, рускай, англійскай. Гэтыя тэксты (невялікія, але вельмі трапныя) падказваю зрабіць Адам Глобус (як рэдактар, муж і мужчына). Ведае, што проста паглядзецца на прыгожых жанчын — гэта адно. Але зразумець іх, адчуць душу — іншае. А душа жанчыны — у штодзённых клопатах, у марах, здзяйсненне якіх жанчыны могуць забяспечваць і самі. Што трэба ад тых, хто можа быць побач, — забяспечыць умовы, пры якіх усё гэта магчыма. Слухаеш іх (ад першых асоб) — і па-іншаму ўспрымаеш фотопартрэты. Вось толькі гісторыі самой аўтаркі ў гэтай кнізе няма.

Мы размаўляем з Аленай пра высокую прызначэнне жанчын, пра мір ва ўсім свеце, пра яго мараш усе цяпер (яе гэта непакоіць). Пра мір, які забяспечвае жанчынам упэўненасць у будучыні, у тым, што усё і з усімі будзе добра. Пра мір, што, можа быць, народзіцца ў Мінску. Пра мір, які нашы жанчыны ўвасабляюць сваёй вытанчанасцю і крохкацю натур. Пра мір, пры умове якога (і толькі тады) жанчына будзе спакойнай, упэўненай, будзе святліцца прыгажосцю знутры. І тады знешні бляск і шчырк дададуць зіхачэння вобразу. Вось як на фота. Таму што бачыш усё роўна жанчын. Нават калі на іх дыяменты, прычым шыкоўныя, нават калі гэта карона! Бачыш жанчыну, якая каралева. Проста таму, што каралева... І прымяраеш на сябе. Не дыяменты. Вобраз каралевы.

— Як біёлаг і хімік я ведаю, што алмаз — самы цвёрды камень, што паўстае з вугляроду, аднаго з жыццёва-важных элементаў на Зямлі. Без яго няма жыцця на нашай планеце. Як няма яго без жанчыны, — падсумоўвае Алена. — Дыямент, які вырабляецца з алмазу, — гэта сімвал чысціні, што выразна бачная пасля апрацоўкі. Жанчыны — па натуре моцныя істоты, калі трэба, вытрываюць шмат чаго. Але на сваім шляху, напяростым для многіх, яны здольныя захоўваць чысціню. І тады зіхачыць душа: вось дыямент.

Пасля размовы я выходзіла на вуліцу ў шыкоўнай доўгай сукенцы, на абцасках, з манікурам і доўгімі завушніцамі з дробнымі пашчотнымі бліскучымі камячыкамі. У думках. Я так сябе адчувала. Насамрэч, каб адчуваць сябе каралевай, дастаткова часам на карале паглядзець і сваю каралеўскую сутнасць выпусціць, падумайшы пра свой дыямент, які можа асвятляць усё навкол (я ж гэта ведаю, можа!). Ну, і марыць жа не шкодна...

Ларыса ЦІМОШЫК.

Вольга КАЧАЛАВА.

Самыя-самыя

УСТАНЬЦЕ! СУД ІДЗЕ...

На чэмпіянаце свету па міжнародным праве Беларусь прадставіць каманда Міжнароднага ўніверсітэта «МІТСО».

Нацыянальны раўнд конкурсу па міжнародным публічным праве імя Філіпа Джэсапа (Philip Jessup International Law Moot Court Competition) прайшоў на юрыдычным факультэце БДУ. У ім удзельнічалі каманды факультэта міжнароднага адносна БДУ, Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А.С. Пушкіна, а таксама Міжнароднага ўніверсітэта «МІТСО».

Конкурс па міжнародным публічным праве імя Філіпа Джэсапа (на Кубак Джэсапа) праводзіцца сярэд студэнтаў юрыдычных факультэтаў ВНУ. Спартыўныя адбываюцца ў выглядзе судовага працэсу і ўяўляюць з сябе імітацыю разгляду справы Міжнародным судом ААН. Гэта свайго роду «чэмпіянат свету» па міжнародным праве, у якім прымаюць удзел прадстаўнікі больш як 600 ВНУ з розных краін свету.

Каманда Міжнароднага ўніверсітэта «МІТСО» стала нацыянальным чэмпіянам ужо ў чацвёрты раз, а таму зноў атрымала магчымасць прадставіць нашу краіну ў фінале конкурсу ў Вашынгтоне. Спартыўныя праходзіць у ШША з 5 па 11 красавіка. У каманду пераможцаў увайшла Ганна Грышчанка, Васіль Паўлаў, Дзяня Пранічнікава, Ілья Собаль і Ксенія Вясельская.

Да слова, летас у фінальнай частцы конкурсу каманда «МІТСО» заняла пяце месца ў чацвёрты раз, а таму зноў атрымала магчымасць прадставіць нашу краіну ў фінале конкурсу ў Вашынгтоне. Спартыўныя праходзіць у ШША з 5 па 11 красавіка. У каманду пераможцаў увайшла Ганна Грышчанка, Васіль Паўлаў, Дзяня Пранічнікава, Ілья Собаль і Ксенія Вясельская.

Надзея НІКАЛАЕВА

Віншую Алена Васільевіча ВАРЫЎБА з Днём народзіну!

Няхай усё мары здзяйсняцца хутка і найлепшым чынам, зычу здароўя, натхнення, аптымізму! Ніколі не губляй цікавасці да жыцця!

Дачка Алеся.

Віншум старшыню СВК «Берасі» Надзею Аляксандраўну ЯГОРАВУ, адзіную жанчыну-кіраўніку АПК Баранавіцкага раёна, СА СВЯТАМ ВЯСНІ І КАХАННЯ — 8 САКАВІКА. Гэта цудоўна, што Вы вось ужо дзесяць гадоў сярод нас. Як маму старэйшаму па ўзросце кіраўніку жадаем Вам маладога залору ў жыцці, прывалага здароўя і даўгалецця, разам са сваімі дзецьмі, унукамі і праўнучкамі.

СА СВЯТАМ 8 Сакавіка

Жанчынам кветак не шкадуем, Любові, шчасця і цяпла. Са святм сёння вас віншум, Жадаем моцнага крыла.

Мужчына лобы ў кожным доме — Ужо надзейна крыло. Жанчынам гэта ўсім вядома, Калі ў хаце лад, святло...

Ад імя мужчын Штэр Міхайлавіч ЛІШ, дырэктар ААТ «Радзіма» Пружанскага раёна.

Восьмы дзень сакавіка

Восьмы дзень сакавіка — Са святм, нашы чараўніцы! Вітаю песняй жаўрука, Няхай блакіт нябёс вам сніцца.

Жадаю шчасця вам усім — Здаровых дзетак, даўгалецця! Цяпла ў гады суровых зім, Шчаслівай будучыні дзецям.

Ад імя кіраўнікоў-аграрнікаў Аляксандр АНДРЬЕВІЧ, старшыня Пінскага райагпрамсаюза.

ПАД СОНЦАМ РАДЗІМЫ

Ад імя ўсіх кіраўнікоў-аграрнікаў нашай краіны віншую цудоўных жанчын са святм 8 Сакавіка. Няхай вам заўсёды шанцуе пад сонцам Радзімы. Ураджайных палеткаў вам, светлага зямнога шчасця і шчодрага, як родная ніва, даўгалецця пад мірным небам!

З навагай, Аляксей Сцяпанавіч СКАКУН, старшыня асрапрамысловага саюза Беларусі.

З ВАМІ НІВА ЗАЛАТАЯ

Руплівай працы, наваселляў, Каханья, веры і надзей. Жанчынам слаўным Заказелля Жадаем мы на кожны дзень.

Хай шчасце кветкай расцвітае, Пабольш у хатах — немаўлят, Ды з вамі ніва залатая Калыша збожжам далягляд.

Вы — дочкі слаўнай Айчыны, Усмешкі вашы нарашчват. Жадаюць вам усё мужчыны Пабольш такіх вясновых свят.

Ад імя мужчын Андрэй Мікалаевіч КУНАХАВЕЦ, дырэктар КСУП «Племзавод «Заказельскі», Сцяпан Міхайлавіч ВАЖЫНСКІ, старшыня вянкімама Заказельскага сельскага Савета Драгічынскага раёна.

ЯК БОЖЫ ДАР

Нашым шануюнім жанчынам у дзень 8 Сакавіка

Гарыць васьмёркай календар, Бо сёння свята ў жанчын. Яны ў нас, як Божы дар, Як шмат для радасці прычын.

Каханья, веры і святла Жадаем вам на ўсё жыццё, Каб лёс вам толькі шчасце спаў

Ды песціў сонцам пацудзіце.

Ад імя кіраўнікоў-аграрнікаў Аляксандр Мікалаевіч ВАШЧУК, старшыня Пячэвіцкага райагпрамсаюза.

Віншум ветрана Вялікай Айчыннай вайны Вольгу Пільпаўну КРУЦІЦІНУ

З СОНЕЧНЫМ ВЯСНОВЫМ СВЯТАМ ЖАНЧЫН! Жадаем Вам, як і ўсім нашым працаўніцам саўгаса, дзе Вы працавалі дзяржар, моцнага здароўя, бадзёрага настрою і даўгалецця.

Адміністрацыя і камітэт прафсаюза КСУП «Племзавод Мухавец» Брэсцкага раёна.

Ад шчырага сэрца віншум Валынціна Міхайлавіча ЗАЙЧУКА з Днём нараджэння...

у дзень 8 Сакавіка! Жадаем вялікага зямнога шчасця Вам разам з усімі жанчынамі нашага сельгаспрадпрыемства.

Праўленне і прафкам СВК «Дарэсеевічы» Маладэцкага раёна.

ДЗЕНЬ ДОБРЫ, ВЯСНА!

Віншум нашых жанчын са святм. Шчасця вам, дзецям, унукам ды праўнучкам! З навагай, Аляксандр Міхайлавіч ЗАХАРКЕВІЧ, дырэктар КСУП «Маладая гвардыя» Брэсцкага раёна і камітэт прафсаюза.

ЗДАРОЎЯ, АПТЫМІЗМУ, ДАЎГАЛЕЦЦЯ!

Ад шчырага сэрца віншую ўсіх работніц нашага прадпрыемства — пераможцы працоўнай эстафеты «Ленінскі алімп» — СА СВЯТАМ ВЯСНІ І САКАВІКА!

Жадаю нашым чараўніцам самых лепшых падзей у жыцці, святлога настрою ў гэтыя сонечныя дні, новых працоўных перамог, здароўя, аптымізму і даўгалецця.

З навагай, Віктар КУЗЬМІНЧУК, генеральны дырэктар сумеснага прадпрыемства ААТ «Брэстгазаапарат».

ЗВУК народнай культуры

ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

ГРОШЫ ва ўсе часы выступалі знакам багацця і служылі прадметам абмену, гандлю, выкупу або проста падарункам. У народным асяроддзі да грошай былі даволі стрыманыя адносіны. Адно з «залатых» правілаў народнай культуры сведчыла: ніколі не падбіраць грошы на раздарожжы, бо менавіта імі людзі «адкульюцца» ад хвароб, бед і нястачы. Разам з тым у славян існавала цікавае вераванне ў неразвонны рубель, які быццам бы валодае здольнасцю вяртацца ў кішэню свайго ўладальніка. У дачыненні да грошай у нашых продкаў былі сфармаваны добра акрэсленыя рэгламенты. Так, катэгорычна забаранялася прыводзіць грашовыя разлікі пасля заходу сонца або ў панядзелак. Забаранялася гаварыць, што ў хаце зусім няма

грошай, нават калі іх праўда вельмі мала, бо лічылі, што грошы «пакрыўдзяцца» і «пакінуць» хату назаўсёды.

Існавала нямаля спосабаў, якія, па меркаванні продкаў, дапамогуць павялічыць «багацце». Здаўна вядомы звычай кідаць грошы на дно крыніцы каля культурных будынкаў: храма, манастыра і інш. — у надзеі на паляпшэнне свайго дабрабыту.

«Выправіць» фінансавае становішча, што пагоршылася, можна так: пад Каляды або Вялікдзень паслаць па пошце на царкву хай нават самую малую суму грошай.

Пры будаўніцтве хаты ў падмурак абавязкова «закладавалі» адну-дзве манеты. Падчас улазін разам са збожжам на падлогу кідалі і некалькі манет, пры гэтым гаварылі так: «Выкупляю хату не жыхарамі, а грашамі».

Каб быць з грашамі на працягу года, нашы продкі раілі патрэсі-навізнецкімі імі ў кішэні, калі увесну першы раз пачуецца зызолю, пералічыць усё наяўныя ў хаце грошы на Каляды і Вялікдзень.

Існавала нямаля «загавораных» слоў на грошы або новы кашалёк, напрыклад такія: «Як зорак у небе шмат, як вады ў моры хапае, так і майму кашалёку каб грошай было шмат і заўсёды хапала. Амін».

ДАТЫ Падзеі Людзі

7 САКАВІКА

321 год — рымскі імператар Канстанцін I Вялікі абвясціў нядзелю святочным днём. Згодна з эдыктам правіцеля рымскай імперыі, рынкі ў гэты дзень павінны былі зачыніцца, а дзяржаўныя ўстановы — спыніць сваю дзейнасць, за выключэннем аперацыяў на вызваленні рабў. З тых часоў у хрысціянскіх краінах нядзелю шануюць як святочны дзень, які памяць аб Хрысціевым уваскрэсенні. Цяпер у краінах Еўропы нядзелю лічыцца апошнім днём тыдня.

1950 год — 65 гадоў таму нарадзіўся (вёска Чарнарапы Шклоўскага раёна) Васіль Пятровіч Раічыч, кампазітар, піяніст, народны артыст Беларусі (1995). У 1974 годзе скончыў Беларускае кансерваторыю. У 1974-1996 гадах — мастацкі кіраўнік вакальна-інструментальнага ансамбля «Верасі», з 1998-га — дзіцячага ансамбля «Верасіцы». У 1994-2006 гадах выкладаў у Беларускай ўніверсітэце культуры і мастацтваў, адначасова (з 1997 года) — музычны, у 2000-2014 гадах — мастацкі кіраўнік Маладзёжнага тэатра эстрады. Выканаўца і аўтар шматлікіх твораў на фартэпіяна і электронных музычных інструментах. Піша музыку для сімфанічнага аркестра, эстрады, камерна-інструментальныя творы, песні. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі.

1960 год — у СССР сфарміравана першая група касманаўтаў.

Да канца 50-х гадоў у Савецкім Саюзе з'явілася магчымасць сур'ёзна разгледзець пытанне аб палёце чалавека ў космас. У пачатку 1959-га ў прэзідэнта Акадэміі навук СССР Мясціслава Келдыша адбылася нарада, на якой абмяркоўвалася пытанне палёту чалавека ў космас, а таксама канкрэтныя кандыдатуры. Падчас першага адбору кандыдатаў у касманаўты былі разгледжаныя дакументы на 3461 лётчыка знішчальнай авіяцыі ва ўзросце да 35 гадоў. У адпаведнасці з загадам Акадэміі накамандуючага ВПС, 7 сакавіка 1960 года Слухачамі-касманэтамі стала першая група савецкіх лётчыкаў з 20 чалавек. А ўжо 12 красавіка 1961-га адбыўся старт першага і сёння пілотаўмага касмічнага карабля. Так пачалася новая, касмічная, эра чалавецтва.

Было сказана

Артур ВОЛЬСКІ, пісьменнік: Без солі хлеб — не хлеб, І верш — не верш, Калі няма ў ім солі...

СЁННЯ Месяц

Table with 4 columns: Сонца, Усход, Захад, Даўжыня дня. Rows for Minsk, Vitebsk, Mогilёў, Grodno, Brest.

ЗАЎТРА Геамагнітныя ўзрушэнні

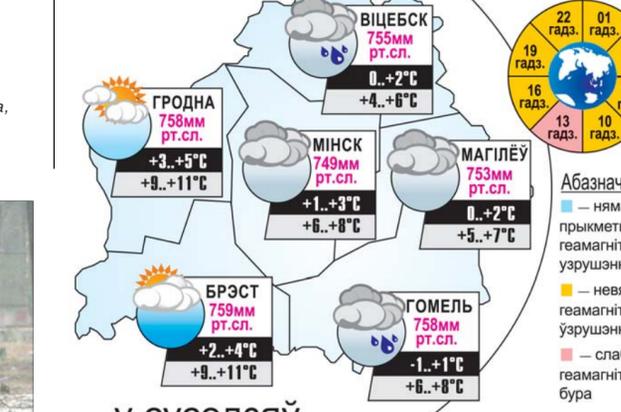

Table with 4 columns: City, Temperature range, Weather icon. Rows for Warszawa, Kyiv, Ryga, Vilnius, Mskva, S-Peterburg.

УСМІХНЕМСЯ

— Дзяўчына, мы ж з вамі сучасныя людзі, таму давайце прама таем хуценька, які кінастужку: знаёмства, кветкі, спатканне, рэстаран — і адрозу да вас! — Няма праблем! Толькі давайце прама таем яшчэ далей: ты мне надакучыць, забірай рэчку і валі!

Дзве рэчы, якія рэальна могуць змяніць настрой жанчыны: «я люблю цябе» і 50% зніжка!

Памятаю ў дзяцінстве: намалюеш маме на 8 Сакавіка «каляку-малюк», і яна радуецца. З жонкай чамусьці гэта не праходзіць.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА. ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, А.ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫК. Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда». АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага 10-а. Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьмаў — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81. http://www.zviazda.by; e-mail: info@zviazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by. Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі. Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адраснасьць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета апулікавана ў Рэспубліканскім унітарным прапрайекце «Выдавецтва «Беларускі Дом друку» ЛП № 02330106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.012. Індэкс 63850. Зак. № 792. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 6 сакавіка 2015 года.